This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

दाखल अंक

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पुर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विकम सवंत)	Additional Particulars / Remark
M-2582 आंध्रोक्ति-		दर्शन	अपूर्ण	-	3/9	32	तेलुगु	कागद	13	47		

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ इ॥ भ॥ संप्रज्य आमान्नं संकल्पं कुर्यात्॥ तद्यथा॥ इदम॥ मंयथो पक्वान्नं संयुतं आमा॥ नंकेशवायसंप्रदेनमम॥ एव
मनिरूप्रथमान्नाभ्यां॥ भोजनदक्षिणास्यात्॥ न्युनातिरिक्तविष्णुश्राद्धं ब्राह्मणप्रसादात्सपूर्णमस्तु॥ अथवा
विष्णुमुद्दिश्यत्रीन्ब्राह्मणान्गंधादिनासंपूज्यभोजयेदामान्नेत्रयंवादद्यात्॥ इतिविष्णुश्राद्धं॥ विष्णुश्राद्धं
आचार्यवरणंकरिष्ये॥ सपत्नीकादिगुणमुक्तसद्गुणविशेषणविशिष्टंकर्मवेदिनं ब्राह्मणं विष्णुश्राद्धआचार्यत्वेनत्वामहं
वृणे॥ इतिसविनयंब्रूयात्॥ ततस्तेना मीरतेअमुकसगोत्रोमुकशर्माहं॥ अमुकसगोत्रंअमुकशर्माणं
ब्राह्मणंआचार्यकर्मकर्तुएतेनफलान्नदक्षिणाद्रव्यादिनाहवे॥ आचार्यत्वंयथास्वगृह्यकल्पोक्तं॥ ततोयथाशक्त्यास्वा
दिनातोषयेत्॥ आचार्यस्रुक्पंचपात्रैः षोडशरत्नंसर्वतोभद्रंवोडुलुंस्वस्तिकंकुर्यात्॥ तन्मध्येयथाशक्ति
धान्यराशेस्वर्णशोध्यताम्रमन्यतमकलशंस्थापयेत्॥ संपूज्यपुष्पा
क्षतादिनिरूपंहृतवस्त्रयुग्मेनवेष्टयेत्॥ तदुपरिवंशपात्रंसवस्त्रंनिधाय॥ तत्रवदनादिनाष्टदलेलिखितेनिधे
नतदर्थेनतदर्थेनवासुवर्णेननिर्मितंगरुडासनंविष्णुसलक्ष्मीकंसम्युत्तारणपूर्वंस्थापनं॥ तदुपरिसुवर्णव
तमाद्रं वामभागेस्थंकलत्रंस्थापयेत्॥ दक्षिणकलत्रंतथैवदक्षिणभागेतः भुजसंख्यप्रतिमास्तंडुलपुंजेषुवि
वक्ष्यमाणदेवतास्थापयेत्॥ तद्यथा॥ ऋभुः॥ ध्रुवः॥ भानुः॥ चंद्रभानुः॥ प्रियव्रतः॥ नाभिः॥ स्कंदः॥ बलिः॥ भा
सः॥ स्वयंभूः॥ औशनसः॥ क्रतुः॥ दक्षप्रजापतिः॥ भीष्मः॥ कपिलः॥ रावलः॥ अर्जुनः॥ पुलस्त्यः॥ पुलहः॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अगस्त्यः॥वसिष्ठः॥अथर्वणः॥रुद्रसंगादः॥भरेतः॥भौम्यः॥सुनंदः॥नंदवर्धनः॥प्रह्लादः॥नारदः॥वैन्यः॥नंदनः॥वायु
नंदनः॥विष्वक्सेनः॥जयः॥नंद्रः॥सुग्रीवः॥विभीषणः॥३७॥एवंदिक्षुदलादिलोकपालान्स्थापयेत्॥उत्तरतो
दुर्गां॥क्षेत्रपालंचपिंगणपतिंचेतिएतेनवाःस्थाप्याः॥विष्वक्सेनंपुरतोगरुडंस्थापयेत्॥स्थापिनोवेदिकामेत्रः
प्रतिष्ठांकुर्यात्॥अथध्यानं॥नमस्तेसमहाविष्णुसस्मरक्षीरसागर॥क्षीरसागरमध्यस्थंश्वेतद्वीपंविचिंत
यत्॥नानारत्नैरचितंविष्णुंसर्वाभरणभूषितं॥एवंध्यायेन्महाविष्णुंचतुर्बाहुंसरोरुहं॥वामभागेस्थितेदेवी
श्रीलक्ष्मीकमलेक्षणां॥अथषोडशोपचारपूजा॥षोडशार्घस्यपुरुषसूक्तस्यनारायणःपुरुषोनुष्टुप्पूर्वोअर्घो
त्रिष्टुप्॥षोडशोपचारपूजायांविनियोगः॥अथांगन्यासः॥सहस्रशीर्षेतिवामकरंन्यसेत्॥पुरुषएवेतिदक्षि
णकरं॥एतावानितिवा॰पादं॰त्रिपादितिद॰ततोविराडितिवा॰ब्रा॰नो॥तस्माद्विराडितिद॰तस्माद्यज्ञा॰ऋचइति
वा॰कस्मा॰दस्माद्श्वेतिद॰तंयज्ञमितिनाभौ॥यत्पुरुषमितिहृदये॥ब्राह्मणोस्येतिमुखे॥चंद्रमामनसइतिवा॰वा
॰॥नाभ्याआसीदितिद॰यत्पुरुषेणेत्यास्ये॥सप्तास्येतिनेत्रयोः॥यज्ञेनयज्ञेनेतिमूर्ध्नि॥अथपंचांगन्यासः॥
ब्राह्मणोस्येतिहृ॰यो॰चंद्रमामनसइतिशिरसे॥नाभ्याआसीदितिशिखायै॥सप्तास्येतिनेत्र॰२५यत्पुरुषेणे
तिक॰१यज्ञेनेत्यस्त्रायफट्॥एवंदेवेनाम॥षोडशार्चेनषोडशोपचारपूजा॥सह॰आवा॰पुरु॰आसने॰एतावा॰पा
दं॰त्रिपा॰अर्घ्यं॰ततो॰आचमं॰तस्माद्य॰यज्ञो॰तस्मा॰वे॰तस्माद्श्वा॰गंधं॰माल्यादिनीलर्घ्यं॰॥तंय॰

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

जिनः ॥ अन्नैतेभ्योमयादत्तंउपतिष्ठंतुपात्रये ॥ इत्यक्षतकरस्थमुदकं ब्राह्मणहस्तेषु क्षिपेत् ॥ ततोदेशत्यश्चिमतो
निस्वग्रहोक्तविधिनास्थाप्य ॥ ब्रह्मलोपवेदतत्पात्रभागंतेविधायचरणावभ्युक्ष्यसमिद्धिस्तिलजले
नत्रयंतिरुद्यन्निदंविष्णुरितिमंत्रेणअष्टोत्तरशतंतीर्थेतर्पयेत् ॥ ततोरुद्रायत्र्यंबकमितिमंत्रेणब्रह्मणेब्र
ह्मजज्ञानमितिमंत्रेणविष्णवेनमोरुद्रेभ्योविष्णवेसहस्राक्षमितिसंस्थाभ्यश्चेत्यापोहिष्ठादिभिस्तिलजलयाद्या ॥ ततःप्रणीफुरंत
द्यात्पात्रीतावित्योकदित्रेषंकमूरुसूपायेहरा ॥ ततआचार्यादिभ्योपथाक्रमंदक्षिणोदद्यात् ॥ ततश्चु
चिरुचोतोयवमानिःकुठपूरोधकालेप्राणानायम्यदेवब्रह्मऋषिस्नाप्युपवीतियोममजन्मप्रभृतिम
रणपर्यंतंसकलपापक्षयार्थंविष्णुरूपाणांपितॄणांएकोद्दिष्टविधिनाश्राद्धंकरिष्येइतिनिश्चित्यनेत्रे-स्व
ग्रहोक्तविधिनाकुर्योत् ॥ आवाहनाग्नौकरणविश्वेदेवान्संतर्पयेति ॥ तिलैरुत्तरसव्येनकार्यं ॥ एकंपवित्रंविप्रस
व्ययाचोःकर्तव्यं ॥ पाद्यादिनाचार्यमर्चयेत्विष्णुरूपापितरंरुद्ररूपंसंचेत् ॥ ततोघृतसंकुलंपायसति
लसंयुतेनान्नेननामगोत्रान्पितॄन्द्विव्यभौमब्राह्मणसंख्यांश्चपृथग्बर्हिषिविष्णुंस्मरन्दद्या
त् ॥ ततःपौराणमंत्रैःपिंडदानं ॥ विधुद्रुरुष्मिभश्चैवविषानरिदवाग्निभिः ॥ इतिस्त्रात्वादंडपाणेपै
तृभिःसहगोभिर्यहि ॥ कुष्ठाश्मरीभूतामिजलोदभगंदरैः ॥ गंडमालापरीसर्पक्षयाद्यैर्भि
स्तथाश्वयेबंधीगृहंतंक्षसचोरव्याघ्रादिभिर्हता ॥ चांडालेनिहतामर्त्याश्चदग्धेरुप्तनेमृताः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ब्रह्मस्वहारिणो येच सुरापास्वर्णहारिणः॥ गुरुदारारताश्चये॥ भ्रूणब्रह्मवधोपेता ये केचाम
हत्यकाः॥ तिर्यग्योनिगुये जाता स्तिर्यग्जातेषु जन्मनि॥ तेषांपिंडोमयादत्तो ह्यक्षय्यमुपतिष्ठतु॥१॥
पितृवंशेमृता येच मातृवंशेषुये मृताः॥ गुरुश्वसुरबंधूनां येचान्येबांधवामृताः॥ येमेकुलेलुप्तपिंडाः प्रति
ग्रहविदूषिताः॥ क्रियालोपगताश्चैव जात्यंधाः पंगवस्तथा॥ विरूपाआमगर्भाश्च जाता जाताकुलेमम॥ मया
दत्तेनपिंडेन तृप्तायांतुचतेगतिं॥ २॥ ब्रह्मणायेपितृवंशजाताभातृस्तथावंशभवामदीयाः॥ वंशद्वये
येममदासम्भृताभ्यास्तथैवाश्रितसेवकाश्च॥ मित्राणिसख्यः पशवश्चवृक्षाहृष्टाश्चेस्पृष्टाश्चतापका
राः॥ जन्मांतरंयेममसंगताश्च तेभ्यः स्वधापिंडमहंदधामी॥ ३॥ केचित्तुएतन्न देवपिंडदानमिच्छंतिशी
तिंभुंजते॥ अथप्रयोगः॥ गयामंगेषुतिष्ठंतिभुवनानिचतुर्दश॥ यस्मात्तस्माच्छुचंमेस्याद्दिहलोकेपरत्रच॥४॥
इतिमंत्रेणोक्तेन॥ पंचभूसंस्काराच्चताऽग्नेस्थापनं॥ पापहाविद्धदोनेत्याहुतिभिरष्टोत्तरशतम
ष्टावित्यादिभिरष्टोवाजुहुयात्॥ अथपंचमस्यसंपादनं॥ पद्मपत्रादिपात्रेस्थाप्यायोः मंत्रेणप्रोक्षणयात्रा
ण्वेनवाद्यया॥ अंगुष्ठपर्वपरिमितंश्वेतगोःपुरीषगंधकारामिति॥ वृषिलापवःसप्तपलआप्यायस्वेति॥
ततोनीलयाःसप्तपलदधिक्राव्णइति॥ दध्नायाःघृतमेकपलंघृतंमिमिक्षइत्यादाय॥ इतिएकपलंकुंभे
दकंआपोहिष्ठेति॥ प्रणवेनालोड्य॥ प्रणवेनाभिमंत्र्यसप्तकुशपत्रैर्हरितेजुहुयात्॥ तत्पश्चा॥ इरावतीधेनु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मती॰ स्वाहा॰ इदं पृथिव्यै॥ इदं विष्णुः। इदं विष्णवे॥ मानस्तोके॰ इदं रुद्राय॰ ब्रह्मजज्ञानं॰ इदं ब्रह्मणे॥ अग्नये
स्वाहा॰ इदमग्नये॰ सोमायस्वाहा॰ इदं सोमाय॰ गायत्र्या॥ इदं सवित्रे॥ प्रणवेन॰ इदं प्रजापतये॰ भूर्भुवः
स्वः स्वाहा॥ इदं प्रजापतये॥ अग्नये स्विष्टकृते॰ इदमग्नये॰। व्रतग्रहणं करिष्य इति द्विजान्प्रतिब्रूयात्॥
तैः कुरुष्वेत्युक्तोतः। प्रणवेन सर्वपिबेत्। एतत्त्रयेन चादितीरेयामाद्यैर्नक्षत्रदर्शनं कार्यं॥ गोमूत्रादिप
रिमाणं ह्रस्वात्स्वल्पंवा यात्यं॥ इतिपंचगव्यविधिः॥ ततोविष्णुस्मरन्नौनीभूत्वानिरगमृतिक्रम्यप्रक्रा
न्तायश्चित्तविधायउत्तरांगंकुर्यात्॥ पूर्ववद्धोमसंकल्पविधिनाविष्णुश्राद्धंकृत्वा तेप्रवेदोदानंचरे
द्दक्षिणतोरांगं॥ अथदशदानानि॥ गोभूतिलाहिरण्याज्यंवासोधान्यंगुडानिच॥ शय्यालवणमित्याहुर्द
शदानान्यनुक्रमात्॥ तत्रगवांमध्येप्रतेचेति गोदानं॥ सर्वभूताश्रयाभूमिर्विश्वंभरेणसमुद्धृता॥ अतंतस्
स्यफलदायतः शांतिंप्रयच्छ मे॥ तिलाः॥ महर्षिगोत्रसंभूताः कश्यपत्रयतिलास्मृताः॥ तस्मादस्यप्रघनेन
ममपापंव्यपोहतु॥ हिरण्यं॥ हिरण्यगर्भगर्भस्थमितिहिरण्यं॥ आज्यं॥ कामधेनुषुसंभूतं सर्वेषुहविषुसं
स्थितं॥ देवानांमाज्यमाहारमतः॥ वस्त्रं॥ शरणंसर्वलोकानां लज्जायारक्षणंपरं॥ सुवेषधारीवस्त्रेत्व
मतः॥ धान्यं॥ सर्वदेवमयंधान्यंसर्वोत्पत्तेरयंमहत्॥ अग्निनाजीवनोपायमतः॥ गुडः॥ यथादेवैर्विश्वंभ
रामंत्रस्यस्यजनार्दनः॥ सामवेदस्तुवेदानांमतादेवस्तुयोगिनां॥ तथासर्वान्नप्रवरः सदेवेश्वरसोमतः॥ ॥५१॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वैश्वदेवेष्टिं हत्वापूर्वपक्षेनाग्नौ मरणंकार्यं प्रातराहुतिरेवं॥तथाचानुपदंसूत्रं॥तच्चेत्परपक्षे प्रमाणंवा
कैतयावत्यांपरपक्षस्यातिक्रिष्टारात्रयस्युस्तासांयाप्रातराहुतीःप्रतिसंख्यायहवाएषआहवनीयोमासो
नहविषाष्टासमापयेयुरेवमयंविलोपइतिपूर्वपक्षेचेन्नोप्रातराहुतरेवेति॥कात्यायनस्मृतिरपि॥पौ
र्णमासेहुतेयागेमुहूर्त्येयदियालिकः॥दर्शायागस्यदेवस्यादपरंव्याहुतीःपृथक्॥सायंप्रातश्चयाप्रा
कोदर्शाभ्यंतरएवचेति॥यंअग्निंताग्नेयंधर्मस्यात्सऔपासनकस्यहु॥रव्याहरणानंतरंप्राङ्मरणंयज
तेयजमानेमरणेहोम्यस्यगार्हपत्येप्रक्षिप्यदाहः॥एवंहतेप्रातर्होमिकालपर्यंतंजीवतितदापुनस्चको
लुप्रातर्होमोनकर्तव्यः॥तत्रकालेइष्ट्यसंभवेआज्येसंस्रवस्थेनुवाकायाज्यान्यांस्रुस्रुचिविघात
दसंभवेकेवलेनाज्येनचतुर्गृहीतेनप्रधानदेवतानांयागंकुर्यात्॥तस्याप्यसंभवेप्रतिदेवतंप्रणीहुतिंजु
हुयात्॥एवमेवपक्षादिकर्मादिसकलंकर्तव्यं॥असंभवेत्वग्नौहोमदेवतानामाज्याहुतिमात्रंवा॥एवंहते
यद्यमावास्यापर्यंतंजीवतितदामावास्यायांकेवलःपिंडपित्रयज्ञोदक्षिणाग्नौनान्वाधानंव्रस्यासनंव
र्षिष्यश्च॥हतेतत्र॥सकलेष्टौक्रियमाणायांहविर्यहणानंतरंप्रागासादनाम्मरणेहविषागार्हपत्येहु
हुः॥आसादनाद्ऊर्ध्वंमरणेआहवनीयेदाहः॥इतिदेवभाष्ये॥उक्तंनाग्नेरनुष्ठानंप्रवास्येपिश्रुत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्यववक्ष्यमाणविधानेषु तद्विधिः प्रोच्यते मया ॥ ततः संभावितसच्चित्तहृष्टमनसे यजमानेत्यादि मयमेम
त्रं तीर्थोदकेकुशोदकेवा स्नापयित्वा शुद्धेवासस्यपरिधाप्य मेमयेनापिलसायां वेदोक्तदक्षिणायान्वाकुला
न्दभीनास्तीर्यतत्रप्राकुशिरसेउदक्कुशिरसंवादक्षिणशिरसंवाभूमेर्मनवेशयेत् ॥ मुखेसुवर्णंक्षिपेत् ॥ का
र्यमणिवैडूर्यंवा ॥ देवतोहृदयेन्यस्यनेमंकुशिरसंन्यसेत् ॥ धात्रीफलंमुखेदद्यात्कुशमूलंपदद्वयं ॥ न
मेरुंरजतंकृत्वाकृष्णंकुशमलंवाशालग्रामंचपुस्तकं ॥ एतत्प्राणायमेघसुसमंवेद्रिमणिरत्नशिलासन्नि
धौनिधायविष्णुपूजनंकर्तव्यं ॥ ॐ नमोभगवतेवासुदेवायेतिसततंजपः ॥ अथऊर्ध्वंतंप्रेतदाने ॥ अद्यदे
त्यादि अमुकसगोत्रस्यामुकशर्मणोममसुखेनप्राणोत्क्रमणार्थंअमुकसगोत्रायामुकशर्मणेसंप्रदद्ये न
ममोत्क्रांतेतुप्रवृत्तस्यसुखोत्क्रांतिरस्त्वयं ॥ तन्मेसंप्रदानाग्नागंस्वस्तिसंक्रांतिसंज्ञितं ॥ अथवैतरणी
दानं ॥ अद्यहेत्यादि अमुकसगोत्रस्यामुकशर्मणोममयमद्वारस्थितवैतरण्याःस्वर्णशृंगारणार्थंगोदानमह
करिष्ये ॥ तत्रहेमशृंगोदानसंकल्पः ॥ आसन्नेमरणेनाथागोः सर्वस्वानुप्रदेवते ॥ तदर्थंवैतुभ्यंरेवनरकोद्धा
रणायवै ॥ पूर्ववद्धेमशृंगिकदानवत् ॥ तत्रप्रार्थयेन्नाकोतिदातुर्वैतरणीगवा ॥ पुत्रोन्मोऽमुकंतुदाद
यात्पौत्रोदद्यात्सुतस्यच ॥ अमुकुरोगरहितंकुलसंतानवर्धनं ॥ त्रैलोक्येवर्त्तते ॥ घुर्घुरिष्ठस्य ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यमद्वारे महाघोरे यासावै तरणी नदी॥ किंरूपं किंप्रमाणा सा कथं सा गम्यते तया॥ कथं तस्याः प्रमुच्यंते केषांवा
सस्तु संततं॥ केषांते थाते कूलासा एतन्मे विस्तरतोवद॥ मार्कंडेय॥ यासावै तरणी नाम यमद्वारे महानदी॥ तस्याः
प्रमाणंरूपंच शृणुसर्वमशेषतः॥ शतयोजनविस्तीर्णा पृथुत्वेसा महासरित॥ आगाधानं तरूपा सा दुष्प्र
मात्राभयावहा॥ पूयरक्तोक्षितंतोयासा मांसरुधिरनिर्मिता॥ लोमभिः संकुलप्रख्यैर्वज्रकल्पैः सुतीक्ष्णकैः॥ त्रिशृं
गारैश्च मकरैर्वज्रकल्पैरसंयुतैः॥ अन्यैश्चजलजैर्घोरैर्दुष्कृतामर्मघातिभिः॥ पतंति तत्रवै मर्त्याः क्रंदमानाः
सुदारुणं॥ हा भ्रातः पुत्र तातेति प्रलपंतोमुहुर्मुहुः॥ चिरमंतर्निमज्जंति गलन्निगच्छंति देहिनः॥ चतुर्वि
धैः प्राणिगणैर्दृष्ट्वासा महानदी॥ तरंति तस्यदानेनस्वन्यथान्यपतंतिते॥ धार्मिकादानशीलाश्च नो तरंति
नरोत्तमाः॥ सानुकूलोभवेद्येननदीवैतरणी नृणां॥ तच्छृणुष्वनरश्रेष्ठ कथ्यमानं युधिष्ठिर॥ मौनव्रतामृते
नापि देयापुत्रेषधिर्मतः॥ सतत्कांतेपिविप्रेनास्वग्र्यंहेतुंक्षयेप्रभुः॥ अयनेविषुवेपुण्ये व्यतीपातेदिनक्षये॥
अन्येषुपुण्यकालेषु दीयतेदानमादरात्॥ पाटलाम्रधवाश्वत्थबिल्वार्कवटकोविदैः॥ तरणी शुभा॥ स्वर्णेष्टं गौरूप्यखु
रांकांस्यपात्रसदोहनं॥ दद्यात्वस्त्रयुगंछत्रं भोजनंसघृतं पयः॥ कापोतंद्रोणशिखरे आसीनं तांत्रभो
जने॥ यमंहेमंत्रकुर्वीत लोहदंडसमन्वितं॥ महामहिषमारूढं रक्तपात्रांबरेक्षणं॥ दक्षदंडमयंबध्नाउप ॥७॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पदबंधने॥ उडुपोपरि धातुसूर्यदेहसमुद्भवा॥ हत्वाप्रकाशयेद्विद्वान्नष्टत्रेपानहंसुतो॥ सप्तधान्यानि
द्रोणानि तानि॥ उडुपंछंदः नोक्तो॥ इममुच्चारयेन्मंत्रंगृहीदकमंडलुं॥ विप्रक्षत्रादिजन्यश्रेष्ठभूदेवपंक्तिपा
वनं॥ सदक्षिणामयातुभ्यंहरछंवैतरणीनदीं॥ दानमंत्रः॥ धर्मराजेतिमंत्रंच धेनुंवैतरणीं तथा॥ स
र्वेभ्यदक्षिणीहस्यात्सर्वपापनिवृत्तये॥ पुरुषसूक्तघृतहेमोरुयेहस्यात्रोत्तमं॥ धेनुकेतंप्रतीक्ष्येस्व
यमद्वारेमहाभये॥ उत्तिनीषुरहंदेवीवैतरण्येनमोनमः॥ अनुव्रजेतिमंत्रः॥ अनुव्रजेत्रंगछंतंसर्वे
तस्यगृहेनयंतः॥ एवंकृतेमहीपालसासुस्थिरसुखंभवेत्॥ इतिवैतरणीधेनुदानविधिः॥ तत अमृतत्व
कामनयापुण्यसप्तकादिपानंकारयिष्ये॥ एवंयजमानेनैवकर्तव्यंतदभावेपुत्रादिनाकार्यं॥ ततः पुत्रो
दिर्वेदाहमितिकर्णेजपेत्॥ ततः प्राणोत्क्रमणानंतरंपुत्रः पौत्रोवासपुत्रिकापुत्रोवाजामाताभगिनेयः
सपिंडोवाग्निध्योभगिनीसुतोवाक्षुधार्तेपुत्रादयोवात्मनोयथाश्रुत्यनुसारेणप्रायश्चित्तंकुर्यात॥
तत्रअग्रहेस्यादिममपितुर्मरणदिनादारभ्यनिखिलौर्ध्वदेहिककर्मकरणाप्तिकामार्थेअमुकप्रायश्चि
त्तमहंकरिष्ये॥ तदंगवपनंकरिष्येयानिकानीति॥ सव्योत्तरस्यक्रियार्थंकर्तुवपनप्रतिज्ञां॥ ततः॥ स्मृतिस
ग्रहे॥ वपनंदहनंश्मश्रुवैपक्षाहेतिमृतेऽहनि॥ नकुर्याच्छ्रेदृथादाहः स्वयंचेन्नरदंव्रजेत्॥ ततोदग्धास्थिपिंडांत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दत्सावपनवर्जितं॥ वपनं नेष्यते स्त्रीभ्यस्तावपनक्रियेति॥ यतिमरणेऽग्नितातपः॥ एकोद्दिष्टजलपिंडमात्रैकैत्रे
तत्क्रियां॥ नकुर्यात्पार्वणादन्यद्भूमीभूयाद्यभिक्षवे॥ स्मृतिमंजर्यां॥ सुतैश्चवपनंकार्यं परहंस्यस्यसर्वदा॥
कर्तव्यं खननंतस्यनाग्नेयंचनोदकक्रियां॥ पत्नीचवपनंकुर्याद्दशोत्सर्गनिकारयेत्॥ एकादशेद्वादशेवापार्वणं
तुविधीयतइति॥ प्रायश्चित्तंहुत्वागोत्रजैःसहस्नात्वाप्रेतसमीपमागत्यमधुपर्कदानं॥ तत्रमंत्रः॥ संगच्छमागच्छ
ममैवदेहंमधुपर्कसंसारमोक्षणं॥ दारीस्त्रावअगंतुनिहुनिदारीरस्योपनंगछलोकनाथप्रेतोत्रुमिंमं
धुपर्कमिति॥ ततोमृतप्रक्षालनं॥ अहतवस्त्रपरिधानं॥ आरीयंच॥ चंदनेनेरावानुलेपनं॥ पुष्पैरलंकर
णं॥ इतिदेवभाष्ये॥ आदौभर्तुर्मरणेस्त्रीमरणेवाकाहादिकंकर्तव्यमितिप्रसंगाल्लिख्यते॥ तत्रतुंतुदेवभा
ष्ये॥ ज्येष्ठायाःकनिष्ठायावामृतायांपत्यैकदहनंनिर्मथ्येनवाकाहपक्षेयावज्जीवंकुशापत्नीसुवर्णपत्नीवा
हुत्वानित्येऽग्नौहोत्रायणानिभवंतिआवसथ्येनवापत्नीदाहः॥ तस्मिन्नग्नौकेवलस्यावसथ्यस्यपुनराधानं॥
श्रौताग्न्यस्तुतएव॥ पुनर्विवाहासंभवेआत्मार्थमग्न्याधानंकार्यं॥ तंतुमापस्तंबेन॥ दारकर्मणियच
रात्तुआत्मार्थेमग्न्याधेयं॥ दर्शपूर्णमासाग्निहोत्रायणार्थंशेषाणिनभवंति॥ अन्येकुरुपर्यंतपत्नीहु
त्वातप्तेमेचिनः॥ अग्निहोत्रमुपासंतेयावज्जीवंमतंप्रेतः॥ यदोतुयुगपदेवजायापत्योर्मरणंतयो॥ सेहु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्पृष्टे तत्त्वनिरूपणे येराहादि योग्यतासिध्यर्थं चमरणस्थानेषु कोदिष्टविधिनाश्राद्धमहं करिष्ये॥ अत्राहनार्घाचे
नपात्रालंभनाचगाहनाभावः॥ आसने॥ उपतारेप्रेक्षणं॥ आमानसेकल्पः॥ पिंडदाने॥ विकिरावेनेजने
खाग्रसतेनेजनगंधार्घचेनानामभावः॥ अक्षय्योदकदानमत्रीः स्वधावाचनायांनिषेधाभावः॥ समाप्ता
नकुंभदानं॥ अभिरम्यतामितिपृष्टुः॥ बहुभिस्सगैः॥ श्राद्धानंतरंदानानाम्नस्तस्यानेपिंडदानं॥ अमुकस
गोत्रामुकशर्मावसुरूपतिप्रयोगः॥ सजलमाषान्नकुंभदानं॥ ततोहस्तेदर्भपवित्रंकृत्वा॥ ततःपांथनाम्नापिंडदानं॥
पांथएतत्तेकुंभदानमिति॥ ततअग्नौस्थंडीलस्थापंचाग्निसहितंहरिद्रावंस्त्रेणवेष्टितंरावंस्थापयित्वा
सर्वोणिपात्राणिपृषदाज्यदर्भास्तिलान्घृतंसहिरण्यसकलानिकाष्ठानिचरुहोत्रीसप्रिंडश्चान्येवाद
क्षिणस्यांदिशिरण्यंगछतावितानकारिजातेस्मृतिसंयुतेगौ॥ आसंघाप्रेतमारोप्यगंधपुष्पाघृतंक्षिपेत्॥
ब्रध्नीयाद्यांधवस्तस्यपादांगुष्ठाकुलोदकं॥ आसंदीलक्षणं॥ खादिरेदेववृक्षेवाविल्वसंभवतथा॥ का
र्पासंदीचतुर्विंशत्संगुलायामतःसमा॥ चतुरोद्वौचवोत्सेधेअपसव्यंकुरेस्तथा॥ एतालक्षणतस्तेषां
मथास्पृष्वरोहणे॥ निर्वीतिनोदहेयुस्संज्ञातयोन्येचबांधवाः॥ तथाचेतिवा॥ ऋषितर्पणे-चांडालभाषणेप्रेत
वालने॥ विष्णुक्षेमैथुनेचैवषण्णिर्वीतिसमाचरेत्॥ इति॥ वाहुकाजीवपिटकागर्भोपनिषत्॥ तथाचधर्मप्र ॥९॥

स्मृति-

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हुप्स्याहवनीययोरंतराले काष्ठैः प्राग्गयतांचितिंकुर्यात् ॥ तत्र प्रेतस्य केशश्मश्रुलोमनखांश्छित्वा ॥ केशादीनांनिरव
र्तनंश्राद्धी कमुत्तरलोमरक्षाजिनमास्तीर्यतस्मिन्प्राक्शिरस्कमुत्तानंप्रेतंनिदध्यात् ॥ प्रेतसंबंधिकस्त्रे
हुधाविभज्यैकेनखंडेनप्रेतमाच्छादयेत् ॥ खंडांतरेणसर्वांगनवाघ्यर्धभूमौनिस्सेत् ॥ प्रेतंपुरःप्रेतनाम्नां
उदानं ॥ प्रेतमाज्येनाभ्यंजनेमुखादिसप्तसुप्राणायतनेषुसप्तहिरण्यशकलप्रक्षेपः ॥ ततःप्राग्गयाप्युक्तना
मिसर्वाणिपात्राणिवक्ष्यमाणविधिनाप्रेतपुरीरेनिदधाति ॥ सव्येपाणौरिक्तांप्राग्गयांमुपभृतं ॥ हृदयेप्रा
गयांरिक्तेश्रवौ ॥ मुखेप्राग्गयामग्निहोत्रीतिवर्णी ॥ दक्षिणनासिकायांवेकंकंतस्रुवं ॥ घ्राणयंजुहूनाम्नीं ॥ क
र्णयोःप्राशित्रहरणौशिरसिध्रुवं ॥ ग्रीवातश्चमसंकपालानिच ॥ कपालानामस्यवाप्रक्षेपः ॥ पार्श्वयोःशूर्प ॥
एकमेकंकृत्वा ॥ हृतोयुवरणप्रणीतास्थालीपवित्रेपात्राणांदर्भपाणायकथयतीति ॥ ते यदुपयुक्ते ॥ तैःकिंकर्म
वेतिकेचित् ॥ एकेचेहधाविभज्यपार्श्वयोरेवंखंडमासादयेत् ॥ उदग्दक्षिणदोर्ध्वयुतीदर्भौ ॥ तौभस्मभिरेत्रा
स्मो ॥ अंडयोःसमीपेऽदग्धेअरणी ॥ तत्रैकस्मिन्नेवधृतंदर्भपुंजउलूखलमुसले ॥ आज्यस्थालीपवित्रपा
त्रेउपवेषंडवंतांभिश्चतवदानधुरोऽङ्गारपात्रीपीठंप्रणीतापात्रंकृष्णंब्रह्मासनंप्रसुवाज्यहविर्यज्ञपात्रा
ण्युत्तरेस्थानान्यग्नेर्मध्येआसादयेत् ॥ स्थालीपात्रंप्रणीतासहितानिवरुणप्रघासिकानिचतत्रैव ॥ स्थाली
कपालदर्वीनामस्मयानंपाषाणमयादिनावाप्रस्तरेपोथ्यावागस्तरणायदानवा ॥ आज्यस्थालीमन्मथ्यौचेत्स ॥५०॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

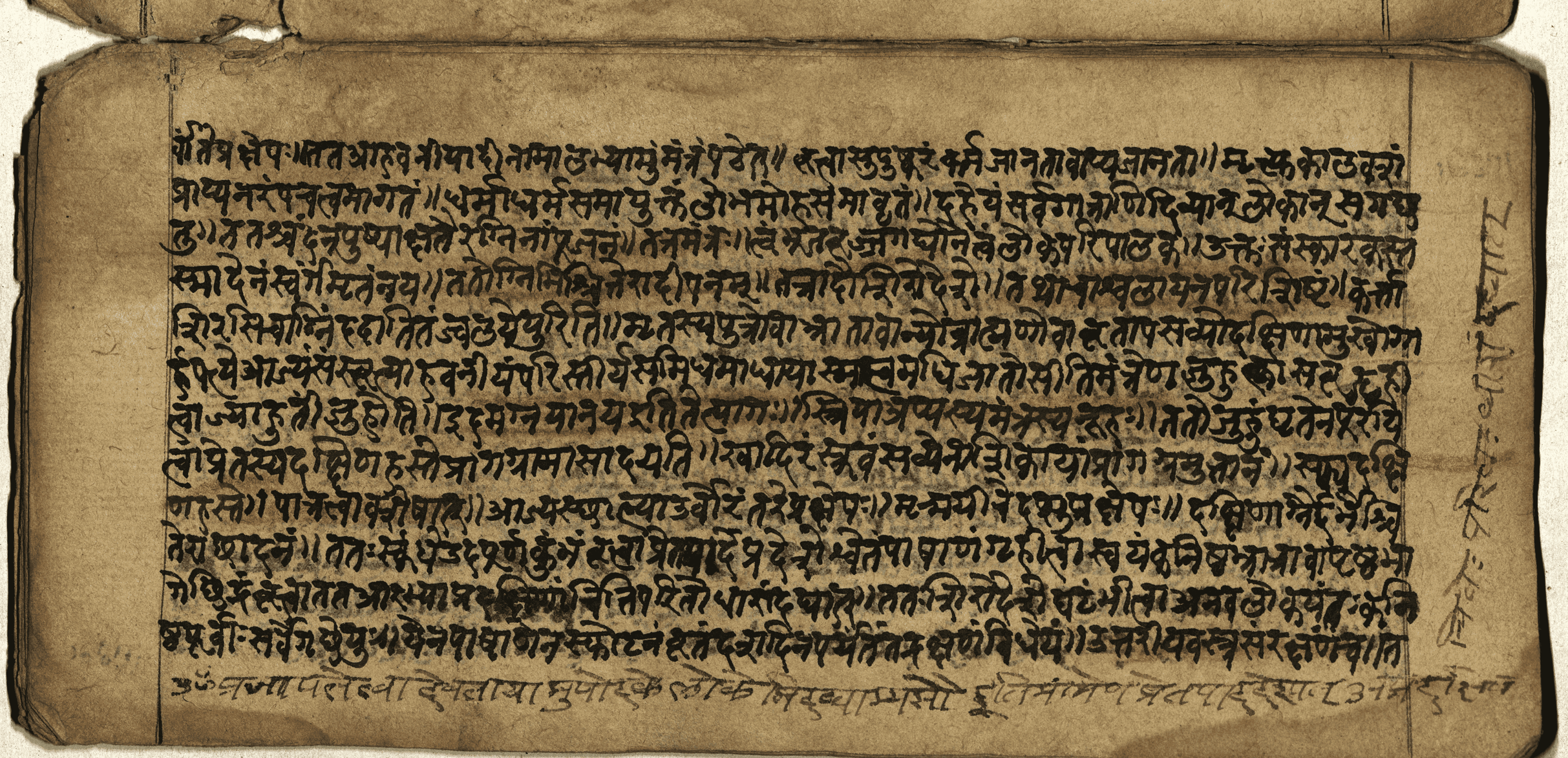

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तऊदक्समीपं गत्वेऽग्निकुंडेपोग्नदेवो दनंचे॥ अथभस्मसंग्रहणं॥ अथभस्मसंग्रहणं प्रतिपत्तिरुच्यते॥ शिरसिभस्मसं॥ पार्श्वे
योःभस्मे॥ भ्रुवोःकर्मसंवर्तिनीतिवै॥ एकैकंवेदैकादशानांवा॥ मंडलेरस्त्रीजातयो॥ प्रोक्षणीपा
त्रादीनांगंधतोयंतरेप्रोक्षः॥ मोनो॥ वह्निकर्मेति॥ स्नानयादीनांमंत्रसंभवी॥ सुदुर्वस्मिन्यादिचितेरादीपनं॥
यद्विप्रजा॥ अत्यंसंस्कृत्यसमिद्भर्जस्त्रेणसमाक्रमिन्याहुतितोमः॥ दक्षणानाग्नीकार्यो॥ स्त्रजे॥ स्वयंद
क्षिणाहस्तो॥ शेषमाहिताग्निवत्॥ अग्निंताम्नेयंपूर्वस्मात्पात्राणांप्रतिपत्तिरुक्तातदनंतरश्रोतानं॥ पा
त्राणामितिस्मृत्यायनिः॥ तथाचेकर्त्रायनः॥ एवमेवाहिताग्नेस्तुपात्रंन्यस्यादिशंभवेत्॥ दक्षाग्निजि
तादिकुंडस्थानविशेषः॥ वक्ष्यतीतिशेषः॥ स्नानंचाग्निमंथ॥ सम्यग्वेदविधानेनदहनेदहनक्रमे॥ जिनप्रयुज्यते॥
चितादेशाःप्राग्दक्षीण्यादिदिग्यंचैकमानतिस्रोन्यंचभस्मसंस्कारान्तेतटजातिप्रक्षेपोक्तो॥ पात्राग्नितुयथोज्य
तइति॥ अनाहिताग्नेःस्मार्ताग्निनादाहः॥ यामाग्निनेतरे॥ वैतानिकस्यौपासनिनश्रौतसंस्थाग्नि
नःश्रौतेसूत्रात्॥ प्राक्शिरस्केनेवदाहः॥ अन्यस्मारिकौतुसर्वेषामपिदक्षिणाशिरस्केमतं॥ कपालेमोक्ष
पर्यंतंस्थित्वादाहेजातेऽग्निंचितिपरिक्षेपणंकुर्यात्॥ निःशेषस्तुनदग्धव्येइति॥ वचनात्॥ ततःपुत्रादयः
सप्तसमिधोगृहीत्वाचिताग्नेःप्रतिप्रदक्षिणंवेवसमित्क्षेपंकुर्युः॥ ततःकुठारेणास्थिकोष्टरिसप्तत्र ॥१०१॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हाराः कर्त्तव्याः॥ ऋष्यादायनमस्तुभ्यं पठेत्॥ ततश्चितामुकस्नानार्घमहंदि॥ प्रेतोत्तरदानाभिसंकल्पेन
पुत्तपंत्रमूलकंवोदकंकरिष्यामइतिमंत्रेणोदकंयाचेत्॥ कुरुध्वमाचैवपुनरित्यत्रातवर्षप्रेते॥ इतिवक्ते॥
शतवर्षप्रेतकुरुध्वमित्येवं॥ ततः पुत्रादयः सपिंडाः समानोदकाश्चरक्तवस्त्राः प्राचीनावीतिनोमुक्तकच्छ
शिखाः दक्षिणामुखाः सव्येपाणेरनामिकयोपवीतसदृशेन अपनःशोशुचदघमितिमंत्रेण॥ निमज्जोन्मज्जेत्॥
सर्वेमज्जनंस्नानंकुर्वंतीति॥ अत्रोद्वर्षणस्यविहितप्रतिषिद्धत्वात्विकल्पः॥ ततस्तीरमागत्यशिखाबंधं॥
दक्षिणाग्रोदग्भीनूअयुग्मान्नमुत्तरहस्तयोः हेत्वासतिलमुद्धृत्यपाणिप्रमाणायदक्षिणामुखावा॥
ग्यतोनाभितीर्थेनभूमौपाषाणेवाएकैकमंजलित्रितस्त्रिस्त्रोवानिक्षिपंति॥ अमुकसगोत्रामुकप्रेतएतत्
तिलोदकमुपतिष्ठतामिति॥ अमुकसगोत्रामुकप्रेततस्यैतत्तुभ्यमहंददेइतितिलोदकं॥ अमुकसगोत्रप्रेततृप्य
तामितिवायथाशक्तिजपप्रयोगः॥ ततोदंतधावनं॥ तदुत्तरंगत्वाजलांजलीदत्वापाषाणोपरिअं
श्मंतिलगोचरणःसर्वदिनानिनवकंस्मरेत्॥ एकंगोत्रेतोयमपिजलंचप्रथमदिनविधेरेतदापाषाणोपरिअं
जलिदानंकुर्यः॥ अथकुलांतरेवस्त्रंअघहेमपुष्पंअमुकसगोत्रस्यामुकशर्मणःप्रेतस्यप्रेतत्वविमुक्तयप्रथम
यप्रथमदिनेविपिंडंकरिष्ये॥ तत्रभांडेस्थंयवाक्षतंप्रक्षिपेत्॥ अमुकगोत्रस्यामुकप्रेतस्यप्रेतत्वविमुक्तयप्रथम

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दिनविधिं कर्तुं स्नानमहं करिष्ये॥स्नात्वाकुशेषुस्नानंस्थापयेत्तस्यदाहजन्मतत्तोपवस्त्रमनार्थं अमुकसगोत्रा
मुकप्रेतदाहजन्मतत्तोपवस्त्रमनार्थं प्रथमेतिलतोयाञ्जलिदानमहंकरिष्ये॥प्रथमेहनिएतत्तोयतिलोदकमु
पतिष्ठतामिति॥एवंद्वयोस्तृतीयस्यहनेकैकमञ्जलिंवर्द्धयेत्॥द्वयंवात्रयंवाप्रत्यहमेकमेववा॥स्नात्वाअमुक
सगोत्रामुकप्रेतएवनेजनमुपतिष्ठतां॥अमुकसगोत्रामुकप्रेत॥आचेहनिक्षिप्तोवयवनिषेत्यर्थेक्ष
त्रुपवस्त्रमनार्थंप्राणवायुनिषक्तयेचएवंपिंडस्तवोपतिष्ठतामिति॥तथैवप्रत्यवनेजने॥पिंडप्रदा
चकुर्यात्॥तथैवब्राह्मणे॥दत्त्वात्वेतायपिंडंदक्षिणांनिर्ऋतिंस्थितः॥अर्घंपुष्पंस्तथाधूपंदद्यात्पि
ण्डायैश्चशीतलैः॥ऊर्णातंतुमयैःपुंडैःसीमेपिंडमथार्चयेत्॥पिंडस्योपरिहस्तंदत्त्वा॥अनादिनि
धनोदेवःशंखचक्रगदाधरः॥अव्ययःपुंडरीकाक्षःप्रेतमोक्षप्रदोभव॥अतत्रागुष्ठसंकाशंपीत
निर्मलंवाससंयुक्तंयमदूतंविनिर्दहेत्॥अत्रकेचेतिपिंडंदद्यात्॥स्नात्वोन्मज्ज
श्राद्धंकुर्यात्॥तथाचस्मृतिः॥प्रथमेहनितृतीयेपंचमेसप्तमेपिवा॥नवमेवैकादशेचैवषण्णवश्राद्ध
मुच्यते॥अद्यहेसादिअमुकसगोत्रप्रेतस्यप्रेतत्वमुक्तेहेतुभूतंनवश्राद्धंकरिष्ये॥कुशासित्वंपवि
त्रोसिब्रह्मणानिर्मितःपुरा॥प्राणिनोद्धारणार्थायकुशयेधार्यतेमया॥इतिकुशान्बद्ध्वाविधायाकुशान्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दानवश्राद्धे अर्घउपति० आमा च० ततः पिंडस्थाने अत्रे कु० गोत्र० नवश्राद्धे अयंपिंडउ० पिंडस्योपरि प्रत्यव
ज्रनं ॥ उदकुंभं ॥ पिंडस्योपरि हस्तो दत्वा अनर्दिनि धनद इत्यंकंपठित्वा मित्यता मितिवदेत् ॥ पिंडमाघ्रेय
स्नायात् ॥ ॥ एवमेव नग्नप्रछादनश्राद्धं ॥ ॥ तथैवपार्थे यश्राद्धं ॥ सोदकुंभ आमा च संवत्र ॥ एवं श्रा द्धविस
माप्य वस्त्राणिपरिधाय सर्वे मित्रजैः स्नानवस्त्राणि सरदुर्वाणि च ॥ ज्योदकाग्निचित्पशुवोदनो तृणवे
तिसर्वेउपविष्यंति ॥ तत्रोपविष्टानां मन्येस्तुष्टः पुराणैस्तैर्यथा होसेभिः संसारनिस्तारव्यापयंतः ॥ ग्रे
कापनोदंकुर्युः ॥ ततो ब्राह्मणेरनुज्ञाता स्तदुछायापश्चादनवलोकयंतोऽधोमुखाः वृनिष्ठानग्नेस्तृणा
पंक्तिभूतएवग्रामंप्रत्यायांति ॥ क्रमते अस्तमयादूर्ध्वंग्रामं प्रविशंति ॥ रात्रौस्तेसूर्योदयानंतर ॥ अथ
वाब्राह्मणेरनुज्ञातस्तदानीमेवप्रविशंति ॥ ततोगृहद्वारस्थमेवाग्न्यग्निनिंबपत्राणिदंतैर्विदश्यचर्म
ग्रामीपाषाग्रामयस्तिति ग्रमीमालभते ॥ अश्मेवतेस्थिरोभूयास्मित्यश्मानं ॥ अग्निनैःग्रामंयछतित्य
ग्निं ॥ तद्धिसुदेवं गोमयंगोरसर्षपाःसैलं ॥ दूर्वाश्मवालत्र ॥ वृषभंचयथाभ्रमाग्र्य ॥ ततःपादेनपाषाण
मात्रम्यग्रहेप्रविशंति ॥ अथपुत्रादीनांनियमाः ॥ क्षौरंवारिणोपःपथकुशाग्निनोधउपवेशनः ॥ परस्प
रंसंस्पृष्टादोषाध्यपवर्जिताः ॥ मलिनाअधोमुखाः ॥ सर्वेभोगविवर्जिताः ॥ अंगसंवाहनंकेशसंमार्जन
चाकुर्वीतनकंचनकर्मकुर्युनैवाद्रव्येयुः ॥ रुक्षादिपाणयः शालाएकांत्रित्रिरात्रंवाऽपवेसेयुः ॥ अशक्तो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वेक्षा नेंद्रीयवादिविकारं ॥ क्षारलवणंमाषान्प्रपुणायसवर्जितं ॥ पाणिषुमन्मयेषुवा एकवारं क्रीत्वाकृतस्य
तादृशमेवलघ्वादिनांतेदिवेवाल्पमश्नीयुर्नरात्रौ ॥ भोजनकालेभक्तमुष्टिंदद्यात् ॥ तंदुलेरणतातथा ॥ भो
ज्यंभोजनकालेतुभक्तमुष्टिंचनिर्वपेत् ॥ नामगोत्रेणसंबुध्यापरित्र्यापूर्वयेत्वते ॥ दत्वारात्रमेतन्नियमाः
कर्तव्याः ॥ एवंदशरात्रपर्यंतमवनेजनेर्वंपूर्वंपिंडदानंप्रत्यवनेजनंस्नेहंकर्तव्यं ॥ तत्रैकरात्रौमन्मय
शरावेक्षीरोदकेदत्वाविहायसिस्थापयेयुः व्रतान्तस्नाहीतिमंत्रेण ॥ विज्ञानेश्वरादयस्तद्व्याख्यानसा
मर्थ्यात्पात्रद्वयमिच्छंति ॥ अत्रस्नानंत्रिपिंडीति ॥ ॥ इतिवेधनापूर्वतोव्रतकाश्यांप्रथमदिनकृत्यंसमाप्तं ॥ ॥
अथास्थिसंचयनंलिख्यते ॥ तत्तुहरिहरभाष्ये ॥ ब्राह्मणस्यचतुर्थेहनि ॥ पंचमेक्षत्रियस्य ॥ नवमेवैश्यस्य ॥ एकादशे
शूद्रस्य ॥ अहरोक्तेहितीयेहनितृतीयेवास्तमेनवमेतथा ॥ अस्थिसंचयनंकार्यंदिनेतद्गोत्रजैःसह ॥ सपिंडो
वैतुहानंतरमेव ॥ तथाचस्मृतिः ॥ प्रथमेहनितृतीयेवास्तमेनवमेतथा ॥ अस्थिसंचयनंकार्यंदिनेतद्गोत्रजैस
हु ॥ ब्राह्मे ॥ सपिंडैरेवचतुर्थेकालेसपिंडसंचयनंभवेत् ॥ अहरोक्तेहितीयेवाकर्तव्यंचास्थिसंचयः ॥ ब्राह्मे ॥ चतु
र्थेब्राह्मणानांतुपंचमेहनिभूभृतां ॥ नवमेवैश्यजातीनांशूद्राणांदशमादिशेत् ॥ चतुर्थ्यांसंचयंप्राहुरिति का
त्यायनः ॥ स्मृतिरपि ॥ समग्रनेदवतायांचतुर्थेदिवसेचरेत् ॥ सुपक्वेनक्षमोच्येश्चपायसैःपानकैस्तथा ॥
फलैर्मूलैर्विनोलेख्यैः पूज्याःस्युर्देवताः ॥ तथा ॥ कन्यागोत्रजैःसहसंबंधुभ्यादिसाम्यंसंपाद्यस्नान

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नं गत्वा तत्र स्नात्वा वल्यर्थमन्नं विधाय कर्दमरोवालेपलाशपुटं राभिमणस्वांवोदकुंभादि
कं स्थापास्थिसंचयनमाहुर्कुर्यात् ॥ तत्राचम्य दक्षकालोस्थ्नास्थिसंचयनमाहुर्ऋचि ॥
सर्वकमाहुः ॥ संपा यामान्नत्रयं दत्वास्मशाननक्रव्यादमुख्यभ्यादेव० ज्ञानमरतिमंत्रेणगंधाक्षिभि
रभ्यर्चयंत्रेणबलिंदद्यात् ॥ तत्रमंत्रः ॥ नमः क्रव्यादमुख्येभ्यादेवेभ्यश्चितिसर्वदा ॥ यस्मिन्नग्नौ
शानदेवाःस्युर्भगवंतः सनातनः ॥ तेमेसकाशादक्षुब्धमबलिमेतंगृह्णंतुयं प्रेतस्यास्यशुभान्
लोकान्त्रययछंतिशाश्वतान् ॥ अस्माकंमाएषांयोग्यंसुखंवरदतोस्तयं ॥ अनेनबलिंदत्वाचि
सजेयेत् ॥ क्षीरमिश्रेणोदकेनास्थिभस्मोपरिसिंचेत् ॥ पलाशंतन्मास्थीनि प्रक्षिण्यनपस्त्रियायुग्म
कंनिष्ठिकाभ्यांपलाशपुटेअस्थिग्रहणं ॥ तद्यथा ॥ दक्षद्वाविषमाःकटेसंहिताएकमस्थिपादप्र
भृतिशिरःपर्यंतंयथाभंगानभवंतितथापलाशपुटेनिदध्युः ॥ सर्वास्थिन्यपि ॥ सर्वंभस्मजले
यजेत् ॥ भस्मशेषेशमीपत्राणिकर्दमरोवालोप्तिक्षिपेत् ॥ ततआगत्यादिशि ग्रामाच्चैत्यंवाकाननंवाऽसम
लंकृत्यौदकंवागतेस्नात्वाकुशानास्तीर्यतिलैरक्तवस्त्रखंडंवास्तीर्यवाग्यतेननमंत्रेणास्थिनि
धस्त्रखंडेनिक्षिपेत् ॥ तथाचस्मृतिः ॥ प्रेतस्यास्थिनिधातव्यंप्रधानागरुवानिच ॥ पंचगव्ये
नसंस्नाप्यक्षौमवस्त्रेणवेष्टयेच । प्रक्षिप्यमृन्मयेभांडेनवेसाछादनेशुभे ॥ अरण्यदक्षमूलेवा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

क्षुद्रसंस्कारार्थमपि दर्भीत्वास्थीनि तन्मस्मनीत्वा तोये विनिक्षिपेत्॥ अथ दशरात्रभ्यंतरे गंगा
दितीर्थेस्थिप्रक्षेपमाह॥ गौतमः॥ दशरात्रभ्यंतरे यस्य गंगातोये स्थिमज्जति। गंगायां मरणंयाद्
कृताकृतफलेमवानुयादिति॥ अथनयेनप्रकारः॥ अजिनेकवलादर्भैकेशाःशणमवच॥
मूर्जपत्रेतालपत्रंसमंवेष्टनंस्मृतं॥ एमंत्रमोक्तिकंरौप्यंप्रवालंनीलकंतथा। निक्षिप्यास्थिम
चतुर्थदिनेवतिनान्यथा॥ ततोदोमंप्रकुर्वीतत्तिलाज्यनवचरुणः॥ उदीरतेतिसक्तेनहुतेद
शात्तरंशतं॥ ततोगत्वास्थिपशुणेस्पर्शदोषान्विधूते॥ मूत्रपुरीषमपवर्जयेत्कुर्वन्नास्थिनिधार
यत्॥ अथास्थिनिक्षेपपक्षे॥ गर्तंखात्वापितटेघंचकोदुः। कुंभंनिधायरक्तवस्त्रेकुशाश्चा
स्तीर्यवाग्यतोननमंत्रेणास्थिक्षेपंकुर्यात्॥ शास्त्रांतरीयोमंत्रोवाभवति॥ वामनसावितेनंवो
वाब्राह्मणात्रय्याविद्यायाश्चिव्यामक्षितायामपारसेनिवपाम्यसो॥ अमुकंकर्मन्प्रेतमि
वपामीति। अत्रवाक्यार्थबलिः॥ यथाकुंभोनदृश्यतेतथास्थिंपिधायपश्चादनवेक्ष्यमाणा
अन्यत्रगत्वास्नानंकुर्युः॥ ततोगोमयोदकेनश्मशानभूमिमुपलेप्यत्रिकोणंविदित्वाक्रमिद्
दिनालक्ष्यतत्रोदकेपूर्णकुंभंतस्योपरिपिंडंदद्यात्॥ तद्यथा॥ अद्येत्यादि। अमुकसगोत्रा
यामुकप्रेतायेजलनाथेमम पिंडःयानाथमुदकुंभमुपतिष्ठतामिति भूमौसकृज्जलंक्षि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पत्र॥ तस्याश्चेमशानाग्नमशाननवासिनमुदायर्थेजे पिंडउपतिष्ठतामिति मिरुदाय॥ अथोत्तरतः॥ रमशाननवासिन
मः॥ प्रेतस्यायंपिंड० तस्यैवप्रेतसम्बिन्धो० यंपिंड० ततोदक्षिणतःप्रेतायायंपिंड० ततक्रमेणतेषा
मुपरितिलोदकंदद्यात्॥ ततकालायदरुनपयेत॥ मृत्यवेदरुनेपतयेयमायदरुनपतये०॥ एषांक्र
मणपालिकात्रयंपादुकाषट्कंछत्रत्रयंचदद्यात्॥ यमन्निभ्योमितीदमुपतिष्ठतामितिपालिकादिद्या
त्॥ इयस्थिसंचयने॥ अथद्वितीयदिनकृत्यं॥ पूर्वदिनवदेवंगत्वास्नात्वामुकसगोत्रस्यामुकप्रे
तस्यतंमुकाप्रतत्रविमुक्तोत्तमलोकप्राप्तयेद्वितीयास्थिअवयवपरकपिंडदानविधिंकरिष्ये॥
तस्मिन्नेवाश्रमेनितिलतोयांजलित्रयंदद्यात्॥ रुधिरास्थिकुनापायसेनगुडेनवापिंडदानंकरि
ष्ये॥ तथाचस्मृतिः॥ रुधिरास्थिनासकुनावापिपायसेनगुडेनवा॥ प्रथमरुनियदृष्टंतेदवस्यादृष्टादि
कमिति॥ अथेयादिउक्ता॥ मुकसगोत्रस्यामुकप्रेतस्यचक्षुश्रोत्रनासावयवमुखानि
व्यर्थेअपानवायुनिष्पतयेवायंपिंडउपतिष्ठतामिति अवनेजनंपूर्ववंदर्भोपरिपिंडंदत्वा॥ इति या
ज्ञदर्शंवाअनादिनिधनेयादिस्नानंनपठेत॥ पिंडप्रदानस्नानं॥ एवंसर्वदिनेषु॥ अथतृतीय
दिनकृत्यं॥ स्नात्वासंकल्पंकृत्वास्मशानेतिलांडालिपंचकंदत्वाअवनेजनपूर्ववंमुखावक्ष
स्तोग्रीवाव्यानवायुनिष्पतयेपिंडएवंपूर्ववत्सप्तमंपिंडंदत्वारुधिरस्थिकुशवटंदत्वा
क्षत्रमुच्चार्यतृतीयरात्रिनवमश्राद्धंकरिष्ये॥ पूर्ववत्तपिंडदानांतंविधायअनादिनिधनरात्रि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पिंडं प्रवाहयेत्॥अथ चतुर्थदिनकृत्यं॥स्नात्वा संकल्प्य स्वास्योपरि सप्ततिलांजलीन् दद्यात्॥पार्ष्णिकुक्षि
कटिनाभिहृल्लिंगवयवनिष्पत्यर्थं समानवायुनिष्पतये चतुर्थेऽहनि अयं पिंडस्तवाय०॥पूर्ववत्पिंड
प्रवाहने॥अथ पंचमदिनकृत्यं॥स्नात्वा संकल्प्य स्वास्योपरि नवतिलांजलिं दद्यात्॥गोत्रस्यामुकस्य
तस्य प्रेतस्य विमुक्तयेऽस्मिन्नुजानुजंघावयवनिष्पत्यर्थं उदानवायुनिष्पतये च पिंडोऽयं तवनेजनमुपपु
र्ववत्पिंडप्रवाहनं॥तेन स्नायात्॥पुनः पात्रं विधाय विषमश्राद्धं क्षणादि पिंडप्रवाहणं तंपूर्ववत्
कुर्यात्॥षष्ठमहरहं॥तथैव पिंडं दत्वा॥अवनेजनं दद्यात्॥त्वगादिनाभ्यन्तावयवनिष्पत्यर्थं पिंडं प्रवाहय
त॥पुनः स्नानं॥विषमश्राद्धं पूर्ववत्॥ ॥अथ षष्ठदिनकृत्यं॥स्नात्वा संकल्प्य स्वास्योपरि कादशतिलांज
लीन् दद्यात्॥गोत्रस्यामुकप्रेतस्य प्रेतत्व शुल्फपादांगुलिमर्माघवयवनिष्पत्यर्थं नागवायुनिष्प
तये चैत्यवनेजनपूर्वकं पूर्ववत्पिंडप्रवाहणं तं कर्तव्यं॥स्नानं च दानं॥स्नानं॥ ॥अथ सप्तमदिन
कृत्यं॥पूर्ववत्स्नात्वा संकल्प्य जलत्रयस्योपरि त्रीन् दद्यात्॥स्नात्वा कृत्वादि गोत्रस्यामुक०अस्थि
मज्जोशिरावयवनि०कृकलासवायुनि०अवनेजनपूर्वकं पूर्ववत्पिंडप्रवाहणं तं पिंडदानं कृत्वा॥स्ना
त्वा विषमश्राद्धं पूर्ववत्कर्तव्यं॥ ॥अथाष्टमदिनकृत्यं॥स्नात्वा संकल्प्यादि पिंडप्रवाहणांत
विशेषः॥पंचदशांजलयः॥नखलोमाद्यवयवकर्मवायुनिष्पतये०स्नानं॥अथ नवमदि
नकृत्यं॥स्नानादि पिंडप्रवाहणांत विशेषः॥सप्तदशांजलयः॥वीर्यसंभवाय देवदत्तवायु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection.

पंचकं पूर्णोदकवस्त्रतिलरोपार्द्रं ॥ तदुपरि निधाय याः फलिनीरिति प्रणीफलानि ॥ सुजातोज्योति
पतिवस्त्रेवेष्टयेत् ॥ वज्रंमोक्तिकं वैडूर्यं पद्मरागं इंद्रनीलंचैतानि परिवाज्य पतिरिति
क्षिपेत् ॥ रातेवइति मंत्रेणगंधादिभिरभ्यर्च्य मंत्रेणप्रार्थयेत् ॥ मंत्रस्तु ॥ यद्यहिमत्प्रभृत्या प्रा
प्तातीर्थदेवान्विताः ॥ वईमानसमोपेताः भवंतुकुलवर्द्धकाः ॥ गंगादिसर्वतीर्थानि मत्स
त्रोणिसर्वशः ॥ तानिसर्वाणिकुंभस्मिन्भवंतुत्रेलक्षणास्नात ॥ स्थिरोभवतिदृस्ताभ्यांकु
लक्षणन्यस्यशिरोमध्यकलशंदेवंप्रजयेत् ॥ ततोयजमानेदृष्टा सगंगाभ्यंतेप्रेतमातरंका
प्रजांकुर्यात् ॥ नांदीश्राद्धंचभावः ॥ आदृप्रीसर्थंप्रेतमातरंपूजा कृत्वा ॥ कपालि
नीमावाहयामि ॥ कपालिन्यैनमः ॥ गंधादिभिःपूजयेत् ॥ एवंसर्वत्रभीषणं ॥ नद्रांएकैकया
श्रीभयांउकारांबकारांलिंचकारांइंतेप्रेतमातरः ॥ ॥ ततःपंचभूसंस्कारान्सत्या
तस्थापनं ॥ ब्रह्मोपवेशनं ॥ सक्षीरायोप्रणयनं ॥ पात्रासादनंतंडुलानंतरंपोषाच्चरः ॥
सिद्धस्यासादनं ॥ क्षीरेणपायसश्रपणं ॥ सन्निधाभागंविधाय ॥ आज्येनघडाहुतिजु
हुयात् ॥ इदंतिस्रोदृपद्भ्यइतिचतुर्णांदृयोरन्तयेइतित्यागः ॥ इदमग्नयइति
सर्वत्र ॥ इदंरुद्रायस्नानं इदंरुद्रेतिं० इदंस्वष्टतिं० चतुर्णांपिशुभ्यइतित्यागः ॥
उपस्टजेन्० दीर्घायुरग्नेस्थोषमस्मासुदीर्घस्नानं ॥ एआज्यभागावेष्टापा

पूर्वकलशेब्रह्माणं, दक्षिणेयमं, पश्चिमेप्रेतं उत्तरेविष्णुं आवाह्यपूजयेत्

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यसेनवाहुतिर्जुहुयात्॥अग्नयेस्वाहा॥यथादेवतयायागः॥रुद्रा०॥सर्वाय०॥पशुपतये०॥
उग्राय०॥अशनये०भवाय०महादेवाय०ईशानाय०यथादेवतंयागः॥ततःपोष्याचरन्
मन्त्रिचार्य॥प्रषाणाअन्नेतुनःप्रषारक्षंसर्वतः॥प्रषावाजान्त्सनोतुनःस्वाहा॥इदंएक॥
पायसेपोष्णचर्वोःस्विष्टकृतंहुत्वा॥नवाहुतिर्जुहुयात्॥होमशेषंसमाप्यरुद्रान्जपि
त्वापञ्चाङ्गुलिस्थितंवत्सरोभिर्द्वाभ्यामरुणावायुतं०सर्वोमेरूपंतमवर्णो
द्विवर्णोवारोहितेवायथेरूपस्थितमंजीरवत्सायाःपयस्विन्याःपुत्रोमधुंणविश्रुंवृषे
पश्चिमद्वारणमंडपमध्येआनीयवेदिपुरतःस्थापयेत्॥कात्यायनसूत्रोक्तवारोवत्स
र्यःद्वेकावास्मृतः॥चतस्रोवास्तिकोलड्डुदेवकासंभवेपिवेति॥॥यत्तुपठंति॥वृ
षोसज्जेनवेलायांवृषाभावेकथंचन॥मृद्भिःपिष्ट्वाततोवृषंस्नापयित्वाविमोचयेत्॥नवा
कयतेवृषोत्सर्गोहोमंवातत्रकारयेत्॥तन्निर्मूलमितिनिर्णयसिंधौ॥ततःपंचपल्लवय
क्तकुशान्गृहीत्वाकुशोदकैःवृषमभिषिंचेत्॥आपोहिष्ठातिस्रभिः॥त्रातारमिं
द्रमितिपंचभिःवरुणस्योत्तंभनमितिपंचवारुणैः॥मंत्रप्रणतः॥इमंमेवरुणेति
चतसृभिःइदमापःपुनंतुमेतिनवभिः॥आप्यायस्वपंचनद्यः॥शिरोमे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तानोसीतिमंत्रपठेत्॥ततोवृषप्रार्थयेत्॥नंदिनीकुलसंभतोवृषवंरइवाप्तनः॥गवांकोटिस
हस्राणांतासांत्वंवृषभस्तथा॥पितृमातामहाभ्योमातामहांस्तथैवच॥सोस्वेनरूपेचैव
तेषांरक्षगवांपते॥धर्मस्त्वंवृषरूपेणजगतानंदकारक॥अष्टमूर्तेरधिष्ठानमतःपाहिसना
तन॥इतिवृषंसंप्रार्थ्य॥जयजयभगवान्मदाद्यवृषस्थैर्यंदत्त॥ततःकतावसतरी
समीपंगत्वाऽजपंदत्वापठेत्॥वसतर्योरूपवत्यःपातंवाबलिनंश्रेष्ठं॥पास्माभितनपि
ताः॥क्रीडध्वंहृष्टमानसाइति॥वृषमगस्त्यावृषोसिभगवान्धर्मश्चनुद्याःप्रकीर्त्तितः॥तस्मात्वं
यास्यसेभस्मासमारक्षतुसर्वइतिप्रार्थनोदत्वा॥प्राणानायम्यदेशकालौसंस्मृत्वाऽमुकसगोत्र
स्यामुकप्रेत त्वविमुक्तेयंस्वर्गलोकप्राप्त्यर्थंवसतरीसहितंवृषोत्सर्गंकरिष्यइतिसंकल्प्य
सकुशजलेगृहीत्वाभस्मोद्धिपेत्॥एवंकृतानंपतिंवोदपात्रितनक्रीडंतीश्चरथाप्रियेमा
नः॥सस्रजनुषासुभगारायस्पोषणसमिषामदमस्मत्सुजत॥वृषस्यदक्षिणपादव
सतरीणांवामपादेकंकृणबंधनं॥ततस्तंवसतरीमध्यस्थंमयाभरित्यनुवाकृत्वावृष
णस्वर्णंसूर्यस्वाहेयंतंदंतेनाग्निमंत्रयेत्॥॥ततोजपमानः॥स्वाचांतःपवित्रपाणिःप्रा
णानायम्यदेशकालौसंस्मृत्वावृषोत्सर्गंगृभ्णंतंदेवर्षिमनुष्यपितृतर्पणमहंकरिष्यइ
तिसंकल्प्यउदकंकृत्वाभस्मांदेवतीर्थेनउशोपवीत्यंतं॥तर्पणंकुर्यात्॥तत्रमंत्रक्रमः॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ब्रह्मा यो देवताः सर्वे ऋषयो मुनयस्तथा॥ असुरा देवपत्न्यश्च मातरश्च ततः स्मृताः॥ दिग्पाला
लोकपालाश्च ग्रहदेवाधिदेवतः॥ तेसर्वे तृप्तिमायांतु नीलवस्त्रयुतार्पिता॥ तुष्यध्वं च तर्पि
ताः॥ विश्वेदेवास्तथा दिव्या साध्याश्चैवर्षिभिः सह॥ दैत्यपीथपपीथाश्च निर्दानवमहोरगाः॥ त
सर्वे०॥ पाताले नागपत्न्यश्च नागाश्चैव वसंधराः॥ पिशाचा वायुभक्षाः प्रेतागणगंधर्वराक्षसाः॥
तेसर्वे०॥ पृथिव्यापस्तथा तेजो वायुराकाशमेव च॥ दिविभुव्यंतरिक्षे च ये चपातालवासिनः॥ तेस
र्वे०॥ कपिलः शेषनागश्च तक्षको नंदएव च॥ तेसर्वे०॥ अन्यजलचराजीवा असंख्याता स्तृनकू
राः॥ चतुर्दशमयाश्चैव ये चान्ये यमकिंकराः॥ तेसर्वे०॥ यक्षारक्षांसि राजानः पक्षिणः पन्नगास्त
था॥ स्थलजाउदकाजीवा भूताश्च जलराशुजाः॥ यांति पानुभवंतस्ते तृप्तिमेषु पुरेपि तर्पिताः॥ इ
ति तर्पणविधायापस्यंदत्वा दक्षिणामुखंपित्तीर्थेनवा पुनः परिनाम गोत्रोच्चारपूर्वकं
सपित्तर्पणं विधायश्लोकरूपमंत्रैश्च कुर्यात्॥ तत्रायं क्रमः॥ आब्रह्मस्तंबपर्यंतं येचान्ये
गोत्रिणस्तथा॥ तेसर्वे०॥ आमगर्भमृतायेच यास्त्रपातकृताश्चये॥ संस्कारर्हितायेचवैरा
ग्न्यादिषु गतिश्चिनः॥ तेसर्वे०॥ सर्वव्याधिकृतायेचश्वगृध्रेदष्टजलागतिः॥ अपुत्रश्चत्रि
यायेच आदाहाधर्मवर्जिताः॥ तेसर्वे०॥ आब्रह्मस्तंभपर्यंतं देवऋषिपितृमानवः॥ तृप्यं
तुपितरः सर्वे मातृमातामहादयः॥ अतीतकुलकोटीनां सप्तद्वीपनिवासिनां॥ आब्रह्म

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वमान्लोकादिदमस्तुतिजोदकं ॥ पितृवंशोद्भतायेचमातृवंशास्तथैववच ॥ गुरुश्वसुरबंधनांयेचान्ये
बांधवा स्मृताः ॥ तेसर्वे ॥ मातृपक्षाश्चयेकेचित्तथान्येपितृपक्षजाः ॥ गुरुश्वसुरबंधनांकुल
मेवसमुद्भवाः ॥ येऽत्रतत्रमापन्नायेचान्येश्राद्धवर्जिताः ॥ दर्भासर्गणतेसर्वेलभंतांगतिमुत्तमां नि
ति ॥ ततोलोपस्कारमादायतस्मिंतोषकारकंवेदरत्नंदद्यात्मनंददद्यात् ॥ ततोदर्भासर्गकर्त्तानिर्ज
नेवनयनेकनापीयत्किंचिदुच्छिष्टं तद्येनकेनसर्वसर्वप्रकारेणसंरक्षणीयमित्यन्योस्याब्राह्म
णान्प्रतिवक्तव्यं ॥ ब्राह्मणोगांपंप्रतिवक्तव्यं ॥ ततोगांपतोनिष्क्रांतब्राह्मणेस्वस्तिवाचनेकारयित्वात
न्यादक्षिणांददात् ॥ गोपयस्विनीददात् ॥ कलशान्त्र ॥ इतदर्भासर्गः ॥ तस्मिन्नवदिवसषष्ठेवि
धमंश्राद्धंकुर्यात् ॥ तदेकादिष्टेपिनापाकेनवाशौचनिवृत्तेब्राह्मणपावकेवाकुर्यादमंत्रकं ॥
ततःस्नात्वा ॥ नवश्राद्धंममंचपिंडोदकविवर्जितं ॥ पिंडोदकंकुंडंतामित्यादि ॥ तत्रलघु
स्नात्वा ॥ एकोद्दिष्टंतुकुर्वीतपाकनैवसदास्वयं ॥ अभावपाकपात्राणांतदहःसरुद्रुपा
षणमिति ॥ ॥ तत्रविशेषः ॥ ब्राह्मणभोजनेयदाघृतंतत्रममनिलेथवा ॥ पुनस्तुभोजनेयद्विप्रंदि
राद्यस्तिर्भवेदिति ॥ तत्राग्नौपक्वंपंचभूसंस्कारान्नपर्वकुंअग्निस्थापनं ॥ ततआचम्य
प्राणानायम्यदेशकालौस्मृत्वागोत्रस्यप्रेतस्यप्रेतत्वविमुक्तयउत्तमलोकप्राप्तयनव
श्राद्धमेकोद्दिष्टविधिनाहंकरिष्ये ॥ तत्रसपवीतीकरणात्पाकएकोद्दिष्टेषुअक्षादश

॥१९॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पक्षार्थानभवंति ॥ तदुक्तं रत्नाख्यां ॥ आस्त्रिषोद्विगुणादर्भाजपशाः स्वस्तिवाचनं ॥ पितृशब्दः स
संबंधः शर्मशब्दस्तथैवच ॥ ॥ पात्रालंभोवगात्रश्चउल्मुकोल्लेखनादिकं ॥ तत्प्रश्नविक
श्राद्धविवर्जयेत् ॥ ॥ इति ॥ ॥ ततोगोत्र० प्रेत० नवश्राद्धप्रेतस्यानेत्वामत्रयामंत्रे ॥ आमंत्रितो
स्मीतिप्रतिवचनं ॥ गोत्र० प्रे० इदंतेपाद्यं ॥ गोत्र० प्रे० आसनं ॥ अर्घपात्रजलं तिलान्न ॥ पवित्र
रत्नंप्रक्षिपेत् ॥ गोत्रस्य० प्रे० एषंतेअर्घ० अस्मिन्नवसरेगंधादानं ॥ अग्नौकरणाभाव ॥
नाग्नौकरणमित्युक्तत्वात् ॥ ततोन्नपरिवेषणं ॥ ततःप्रोक्षणंगायत्र्या इदमन्नंयथोपस्कारं
गोत्रायेप्रेतायउप० ॥ आचमनायविप्रकरेदेयं ॥ ततःप्राणायस्वाहेत्यादिपुरुषो ब्राह्मणपक्षेभवंतः या
आग्नपक्षेतुसंबुध्यंतास्यान्नउदीरतेत्यृग्भिः प्रणवाद्यैः स्वधाकारांतैश्चतुर्थ्यंतैश्चतुरश्चात्रा
त्रिंशदग्रासाहोतव्याः ॥ ततस्तान्दर्भान्विप्रस्रेजलंदत्वाश्रद्धांमेमेधांमेप्रज्ञांमेकरणात्मनेस्वा
विनापिंडदानंकुर्यात् ॥ गोत्र० प्रे० यद्यत्तमेकोद्दिष्टश्राद्धियमन्नमुदकमुपतिष्ठतां ॥ अस्मिन्न
क्षयोदकदाने प्रदानं ॥ तद्यथा ॥ आसनोपानहौछत्रमुदकुंभोदंडः ॥ भाजनंभाजनाधा
रोवस्त्रोण्यष्टावधंपरं ॥ एकोद्दिष्टश्राद्धसाफल्यार्थमिमांदक्षिणांउपतिष्ठतु ॥ ॥ इत्येको
द्दिष्टं ॥ एतस्यवनामहएकोद्दिष्टमाघमासिकमिति ॥ अत्रशय्यादानं ॥ ॥ अविच्छि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तस्माच्छय्यासमासाद्यसारदारुमयोदृढं॥ दंतपात्रोचितांरम्यांहेमपट्टैरलंकृतां॥ हंसतूलिप्रांत
लुन्नांसुभगंउपधानिकां॥ प्रच्छादनपटीसंयुक्तांगंधधूपादिवासितां॥ तत्रसंस्थापयेद्वैमीं रुक्मि
लक्ष्मासमन्वितां॥ अत्रहरिस्थानेप्रेतं॥ उछीर्षकघृतभृतंकलशंपरिकल्पयेत्॥ ताम्रलंकृ
मक्षोरुक्मंपूरीगरुचंदनं॥ दीपकापानछत्रंचामरसनंभाजनं॥ पार्श्वेसुस्थापयेभक्त्यासप्त
धान्यानिवैवहि॥ मंत्रस्तु॥ यथानष्टेषणशयनं॥ न्यनंसागरुजातया॥ शय्यादानमपानस्त
तथाजन्मनिजन्मनि॥ यस्माद्भरन्यशयनंकृतंस्यत्रिवस्यच॥ अर्थंतुतदेव॥ दत्वैवंतस्य
सकलंप्रणिपत्यविसर्जयेत्॥ एकादशाहेपितथाविधिरेषप्रकीर्तितः॥ ॥इतिशय्यादानवि
धिः॥ अथमासिकान्युच्यंते॥ तानिचमासिकानिद्वादशमासेषुषोडशाभवंति॥ यथामरण
मासादारभ्यसंवत्सरसमाप्तिपर्यंतंप्रतिमासंविधीयमानानिद्वादशमासिकानि॥ ऊनमासि
कंत्रैपक्षिकंऊनषण्मासिकंऊनाब्दिकंचेति॥ तदाहजातूकर्ण्यः॥ द्वादशप्रतिमास्यानिआद्य
षाण्मासिकंयथा॥ त्रैपक्षिकाब्दिकंचेतिभाद्रान्यतानिषोडशेति॥ अथाद्वादशप्रतिमास्या
नीयमिथाभाद्यषाण्मासिकाब्दिकंचाद्यूनमासिकोनषण्मासिकोनाब्दिकपराः॥
अत्रोनमासिकादीन्यूनमासादिषुकार्याणायुक्तं॥ तद्यथा॥ दिनैरूनेषुकार्याणीयनोक्ता
ते॥ तदाहगालवः॥ त्रिभिर्विवसैरूनेखेमंद्वितीयंनवा॥ आद्यादिषुचमासेषुकु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्याद्दनाद्धिकं तथेति ॥ ॥ एतानि षोडशाश्राद्धानि सपिंडीकरणस्यर्वमेकोद्दिष्टविधिना कुर्या
त् ॥ स्मृतिरत्ने ॥ श्राद्धानि षोडशैतानि नैवकुर्यात्सपिंडताम् इति ॥ षोडशश्राद्धाकरणे सपिंडीकर
णाधिकाराभावात् ॥ सपिंडीकरणादूर्ध्वं तुप्रयाब्दिकवत्पार्वणमेकोद्दिष्टं वा यथा स्ववारं कुर्या
त् ॥ नदात्पेठिनसिः ॥ संपिंडीकरणादर्वाक्कुर्याच्छ्राद्धानि षोडश ॥ एकोद्दिष्टविधानेनकुर्यात्स
र्वाणि तानितु ॥ सपिंडीकरणादूर्ध्वं यदाकुर्यात्तदापुनः ॥ प्रयत्नद्योर्यथाकुर्यात्तथाकुर्यात्सतान्व
पीति ॥ अत्रापिआदिमासिकमेकादशं त्युवंकुर्यात् ॥ तदाह्यादेवलः ॥ मृतेऽह्नितुकर्त्तव्यं
प्रतिमासंतुवत्सरं ॥ प्रतिमासंवत्सरंचैवं माघमेकादशादृते ॥ अत्रप्रतिमासंप्रतिवत्सरंचे
त्यविधायायमेकादशादृतेमाघमासिकमाघाब्दिकंचैकादशान्दिकुर्यात् ॥
अनेनापिप्रायणगाश्चभोजयेद्द्विजंद्विराद्यन्निर्भवदिति ॥ अतोआद्यमासिकुस्यद्विराद
न्निर्भवति ॥ अथप्रयोगः ॥ स्नात्वाषोडशश्राद्धाङ्गतयाग्निमंत्र्यस्तमध्यान्हेषोडशपोक्ता
न्निष्पाद्यपात्रासादनमात्रभेदंकृत्वाश्राद्धपात्रमंकुर्यात् ॥ तदनुकोआनेन ॥ अथहस्या
दिगो० प्रे० द्वादशाहेसपिंडीकरणार्थंअपकृष्यैकादशाहेनिद्वादशावान्ननामान्ननवाद्
कोद्दिष्टविधिनातंत्रेणकरिष्ये ॥ तत्रगो० प्रे० आद्यमासिकश्राद्धंकरणउपतिष्ठतु ॥ गो० प्रे०

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नमासिकश्राद्धं क्ष० गो० प्रे० द्वितीयमासिकश्राद्धं क्ष० गो० प्रे० त्रैपक्षिकं क्ष० गो० प्रे० तृतीयमासि
कं क्ष० गो० प्रे० चतु० क्ष० गो० प्रे० पंच० क्ष० गो० प्रे० षण० क्ष० गो० प्रे० उणषण्मा० क्ष० गो० प्रे० स
प्तम० क्ष० गो० प्रे० अष्टम० क्ष० गो० प्रे० नवम० क्ष० गो० प्रे० दशम० क्ष० गो० प्रे० एकादश० क्ष० गो०
प्रे० द्वादश० क्ष० गो० प्रे० उनाब्दिकं क्ष० ॥९६॥ एतानि षोडशश्राद्धानि पिण्डपदार्थानि सपिंडीकरणं संवत्स
रवृत्तितत्तत्कालेभवंति ॥ चेन्मरणमोसाद्दश [redacted] मासमध्येमलिनमासस्तत्तन्मासिकं ॥ दिवारंकार्यं ॥ एवंसप्त
दिनेदानेस्नापिंडौनकुर्वीत ॥ अक्षय्योदकदानंच ॥ दशमेकोष्टकं कृत्वा तेनैणकार्यं
णं ॥ दशाहंकुर्यात् ॥ तथाचस्मृतिः ॥ आद्यश्राद्धमेकोद्दिष्टंत्रिपक्षिकमेकादशाहनिति ॥ ॥ इतिवै
यनाथस्तोत्रेतत्कारयामेकादशदिनस्यंसमाप्तं ॥ ॥ अथसपिंडीकरणं ॥ स्मृतिमतान्तस्मात्तो
कालान्वंति ॥ कात्यायनमते ॥ पितुश्शौचमध्यमातायदिमृताअथवामातुश्शौचमध्येस्त्रिय
तेपितातदापितुश्शौचांतेमातुःपक्षणीकुर्यात् ॥ इतिपितुश्शौचेनैवशुद्धः ॥ मांखाण्यात् ॥
मातायदिप्रसूतायाश्चेद्भ्रियतेपिता ॥ पितुश्शौचेशुद्ध्यतस्मान्मातुःकुर्यात्तुपक्षिणिम
ध्यपितुरेकत्रयःकालः ॥ तदूर्ध्वंकालादशौ ॥ ॥ एकादशेद्वादशेस्त्रिपक्षित्रिमासिक ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥२२॥ आनेयाकुलधर्माणां पुंसां चैवासुपःक्षयात् ॥ अस्थितेर्द्विरारीरस्याद्दशाहः प्रशस्यते ॥ इतिवादश
हरवसपिंडीकरणं कार्यः ॥ तत्र प्रयोगः ॥ दैवब्राह्मणौ द्वौ पित्राद्यर्थं त्रीन् तत्तार्थमेकं निमंत्रय
ेत् पूर्वेद्युर्वा ॥ अपरेद्युर्ब्राह्मणानां रसश्राद्धकर्मोभयंगं कारयित्वाभ्रमारभेत ॥ अद्येत्यादिति
थौ गो० प्र० प्रेतलोकास्थितलोकप्राप्त्यर्थं अमुकसगोत्रामुकशर्मणि वसुरुद्रादित्यस्व
रूपैस्तत्स्थितपितामहप्रपितामहैः सपत्नीकपिंडीकरणं पार्वणपार्वणोक्तादिष्टविधिनार्घं करिष्ये ॥
तत्र कालकामसंज्ञकानां विश्वेषां देवानां स्थानेत्वामुकमामंत्रये ॥ आमंत्रितोस्मि ॥ एवं द्वितीय
ब्राह्मणे ॥ अमुकसगोत्रस्यामुकशर्मणः पितामहस्थाने ॥ त्वामुकमामंत्रये ॥ आमंत्रितोस्मि ॥ एवं ॥
प्रपितामहस्थप्रपितामहयोः ॥ गोत्रस्यप्र० प्रेतस्थानक्षणउ० ॥ एवं ब्राह्मणविन्यासस्तत्सत्रा
नुरूपेनभिधास्यते ॥ ॥ त्राणिचित्रणाभेदं प्रेतस्थलि ॥ ॥ अनुमंत्रमंत्रं ॥ गतातपोष्याह ॥ स
पिंडीकरणंश्राद्धं देवपूर्वंतियोजयेत् ॥ पितृनेवात्रायेतत्रपुनःप्रेतान्निर्दिशेत् ॥ एवकोशमा
तामहंव्यवहारार्थः ॥ ॥ अन्यच्च ॥ दत्तापिंडान्पितृभ्यस्तत्पश्चात्तेषांपार्श्वतः ॥ तंतुत्रयं
उंछित्वाग्रानुपूर्व्यात्समंततमिति ॥ तस्मात्सत्राद्देवादिछं ॥ एवंकृत्वातेनैवासनानि
दद्यात् ॥ कालकामसंज्ञकान् विश्वान्देवान् वाहयित्वा ॥ आवाहयेयमुह ॥ विश्वेदेवास
आगतेतिमंत्रेणावाह्य ॥ विश्वेदेवाः शृणुतेमंहितिजपेत् ॥ अमुकगोत्रान्पितामहप्र ॥२३॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पितामहप्रपितामहान्॥अमुकामुकशर्मणः॥वसुरूपरुद्रादित्यस्वरूपान्॥आवाहयिष्ये॥
आवाहयेत्यनुज्ञातः॥उशंतस्त्वेत्यावाह्यावकीर्यतिलान्॥आयंतुनः॥इतिजपेत्॥प्रेतब्राह्मणे
नावाहनंनागौकरणंनात्रविश्वेदेवास्चदितमितिदक्षिणत्रयनउपतिष्ठतामित्यस्यानि॥
अग्निरस्तामितिविसर्गंदर्भेषुदद्यात्॥देवार्थमर्घंप्रागग्रं॥पित्रर्थान्॥दक्षिणसंस्थान्दक्षि
णाग्रान्त्रीन्अर्घान्स्थापयेत्॥प्रेतार्थमेकंतदग्रेस्थापयेत्॥तत्रकुशांश्चतुष्टयंवसप
वित्रेधार्यपात्रेषुसान्नोदकी॥इत्येकैकस्मिन्नपआसिंचति॥एकैकस्मिन्नवतिलान्नवपति
तिलोसीतिमंत्रेणएवंसतिलगंधोदकानिसर्वाणिपात्राणिपरस्यिखायाप्रियेतिपठित्वाका
लकामसंज्ञकावित्रेदेवाएवंवार्घदानप्रयोगेणदेवब्राह्मणहस्तेसपवित्रकेऽर्घ्यसमर्प
यंतिपत्॥अस्यर्घमितिवचनं॥एवंद्वितीयब्राह्मणे॥एवमेवप्रयोगेणगोत्रोच्चारपूर्व
कंतत्पित्रादित्रयाणांसत्रोषमर्घंदत्वातेभ्यएवप्रेतब्राह्मणायार्घजलंदत्वाऽवशिष्टंजलं
तत्रजलैःसहसंयोजयेत्॥तत्रप्रयोगः॥अमुकसगोत्रामुकप्रेतपात्रोदकं॥अमुक
सगोत्राणाममुकामुकशर्मणःप्रेतपितृपितामहप्रपितामहानामर्घपात्रोदकेनसह
संयोजयिष्ये॥संयोजयेत्यनुज्ञातः॥प्रेतपात्रस्थकुशात्रयंपितृपात्रत्रयेदत्वाप्रेत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पात्रजलं येसमाना इति द्वाभ्यां किंचि किंचि सितासतादिपात्रत्रये संयोजयेत् ॥तद्यथा॥ अमु
कसगोत्रामुकप्रेत! अमुकसगोत्रेणामुकशर्मणापितामहेन सहसापुज्यं गच्छत ॥यस्मा
न्नाइतिद्वाभ्यामृग्भ्यांशातपं समाइसंताभ्यां ॥एवंपितामहप्रपितामहयोः॥ततःपितादि
त्रिकस्यामिश्रीतस्वस्वपात्रोपकेनपावणवदर्घंदत्वा पित्र्यस्थानमसीतिमंत्रेणपि
तामहद्विजवामभागेषुअवनेनिर्यात ॥अस्मिन्कालेगंधपुष्पधूपदीपवासांसि॥तत्रप्रयोगः॥
कालकामसंस्कारविश्वदेवाः एयादिगंधपुष्पधूपदीपवाससांसि ॥वासोनिष्क्रयीभूतंहिर
ण्यानियावःसंप्रददेनमम॥अमुकसगोत्राः अस्मत्पितामहप्रपितामहवृद्धप्रपितामहाः
अमुकामुकशर्मणःवसुरुद्रादित्यस्वरूपास्तानि गंधपुष्पधूपदीपवासोनिष्क्रयीभू
तंहिरण्यानिवावःसंप्रददेनमम ॥अमुकसगोत्रायामुकप्रे॰गंध॰हिरण्यानि तदुप॰
तताष्टताकामन्नंगटरीवाग्नौकरिष्यइतिएछतवासोनिष्क्रयीभूतंहिरण्यानिवावःसं
प्रददेनमम॥अमुकसगोत्राः पितामहप्रपितामहवृद्धप्रपितामहः॥अमुकामुकशर्मणः।
वसु॰गंधः।वःसंप्र॰॥अमुकसगोत्रामुकप्रे॰गंधहिरण्यानिति "उ॰ततोष्टतान्
मन्नंगटरीवाग्नौकरिष्यइतिएछत ॥कुरुष्वसदुत्तरः॥पावणवदावसथ्याग्नेय

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भास्तरणं॰ अमुकस॰ गोत्र अमुक॰ प्रेत एतत्ते पिंडउ॰ अत्र पितरो यंति॰ मुघोरं॰ इदास्त आत
मनात्॥ स्नानोदकरणं॥ ॐ मीमदंत इति जपः॥ स्नानमोचनं॥ दक्षिणतः॥ पिंडोपरि पूर्ववत्प्रयत्न
नेजनं॥ नमोवः इति षडंजलीकरणं॥ ऊर्जं वहंतीति तिलमिश्रजलकः॥ ततः प्रेतब्राह्मणहस्ते
सुप्रोक्षितमुप॰ तिष्ठतु॥ सोमनस्यमस्तु॥ गो॰ प्र॰ यद्दत्तमेकादिष्टश्राद्धियंमुदकादित दक्षिण्य
मुपतिष्ठतां॥ विसृष्टोदक्षिणादत्वाऽभिरम्यतामिति विसर्जयेत्॥ ततोदुकेस॰ गो॰ प्र॰
पिंडपितामहादिपिंडैः सहैसं योजयित्वा॥ संयोजयेत्यनुक्तेः॥ कुशैः प्रेतपिंडं त्रिधा॥ विभ
मुकप्रेत॥ अमुकस॰ गोत्रणामुकशर्मणा स्वपित्रा संस्टज्यस्व॥ मंत्रद्वयपाठः॥ ततपिंडप्रथ
मशकलं दक्षिणदुलि प्रेतपिंडे नैकीदस्य पात्रे स्थापयेत्॥ अमुकस॰ गोत्रअमुकप्रेत॰
अमुकस॰ गोत्रेणामुकशर्मणा स्वपिता महेन संस्टज्यस्व॥ मंत्रयोगत्रया॥ पूर्ववद्वितीय
पिंडं प्रेतकिरसअथमपिंडं स्वसमीप स्थापयेत्॥ एवं प्रयोगेण तृतीयशकलं तृतीय
पिंडे न संयोजयेत्॥ ततोरेखाकरणं पवनेजनांतं विधाय चतुर्थं पितृत्रयाणां
नामगोत्रसहितत्रयाणांपार्वणवत्पिंडदानंकुर्यात्॥ ॥पिंडकरणे प्रथमः पितृणांप्रेत
त्वसूत्रं वाभ्यन्निवर्तेतचतुर्थइति कात्यायनोक्तेः॥ ॥कुतःपार्वणवत्पिंडदानंपु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

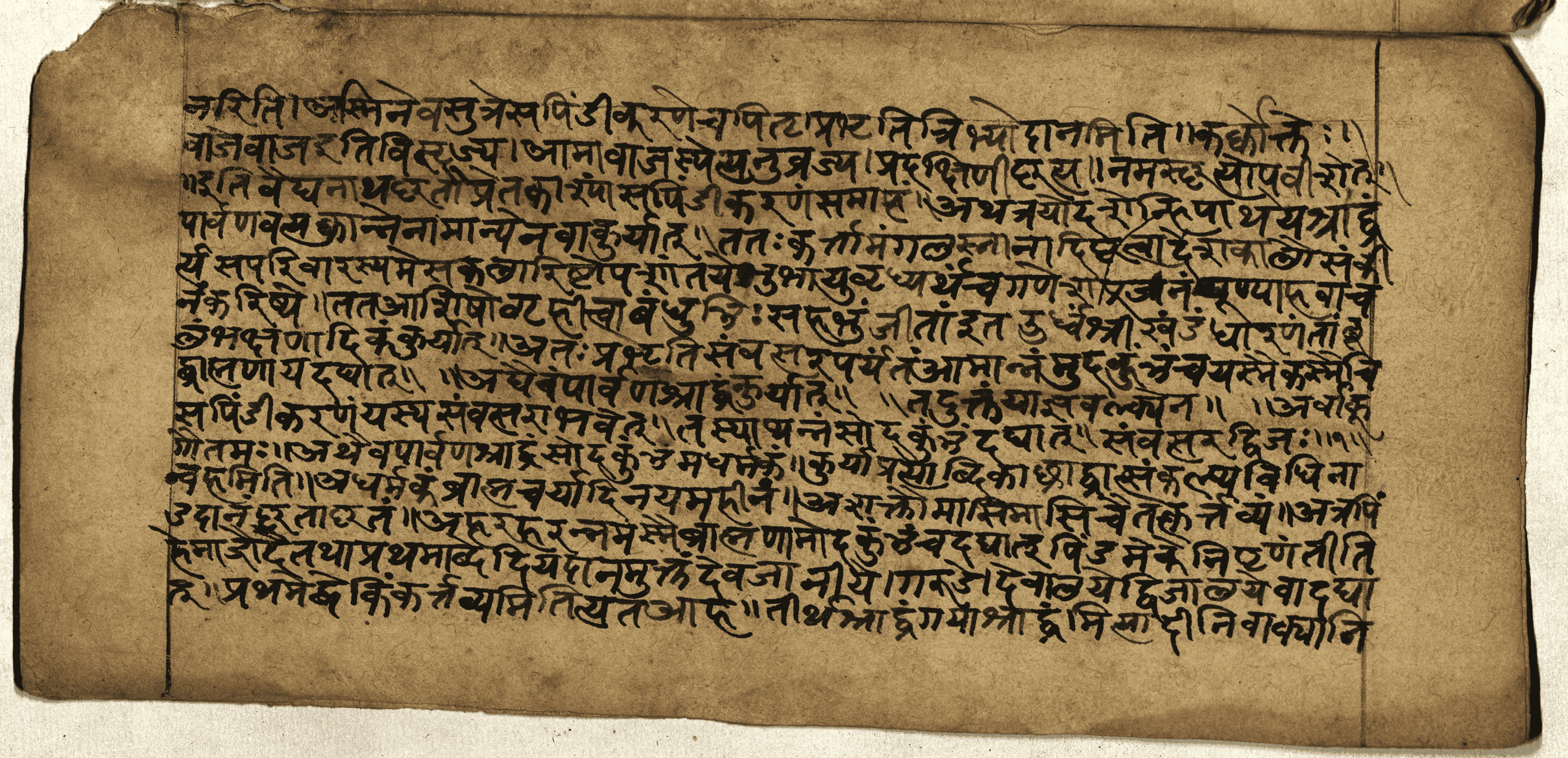

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

बहूनि तिष्ठंति तानि सपिंडिनाचावे ॥ अस्थिक्षेपं गयाश्राद्धं भ्राद्धं चान्यत्रपेटकं ॥ प्रथमेब्दे नकु
र्यात तद्धेतुत्वात्सपिंडने ॥ अस्मापवादमाह ॥ अस्थिक्षेपं गयाश्राद्धं भ्राद्धं चापरपक्षिकं ॥ प्रथम
ब्दप्रकुर्वीत यदिच्छेत्पुत्रिकासुतइति ॥ ग्रंथगौरवभयान्नेहलिख्यते ॥ ॥ इतित्रयो
दशादिनंदशस ॥ ॥ अथविधानानिलिख्यंते ॥ धनिष्ठाद्विनक्षत्रेप्रेतस्यक्रियाकर्त्तव्यमिस्य
तआह ॥ ॥ बाल ॥ धनिष्ठापंचकेजीवान्मृतोयदिकथंचन ॥ पुत्तरेयाम्यभेजीवोकुलद्वंमार्ग्ये
ध्रुवं ॥ तत्रारिष्टविनाशार्थंविधानंसमुदीर्यते ॥ दारुद्रोणावंनीत्वास्नापयेत्सवतः शुचिः ॥ र
जतस्यप्रतिमाकार्याःपंचवर्णाःसुलक्षणाः ॥ यवपिष्टेनानुलिप्तास्तास्तिलैःसहनावेदरुद्र ॥
प्रेतवाहःप्रेतसखःप्रेतपःप्रेतभृनिपः प्रेतस्तीपंचमस्तेनामान्यतान्यनुक्रमात् ॥ तत्रैव
प्रयोगः ॥ आचम्यप्राणानायम्यदेशकालौसंकीर्यामुकसगो ऽप्रेधनिष्ठापंचकमरणजनित
दोषनिरासार्थंपंचकमरणेविधिंकरिष्ये ॥ ततःप्रतिमागंधोदकेनस्नपयित्वासमंत्र
प्रेतस्यांपरिकल्पयेत ॥ प्रथमांशिरसिद्वितीयांनेत्रयोः ॥ तृतीयांनासिकयोः ॥ चतुर्थींना
भापंचमीपादयोः ॥ तदुपरिनाममंत्रैः प्रेतायुंतीर्जुहुयादक्षारंचघृतायमायसेन
त्र्यंबकंयजामहइतिषड्भिःप्रतिमासुप्रत्येकमाज्याहुतिंजुहुयात् ॥ ततोविधिनाप्रेतंद

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हेत्॥ ॥स्नतकांतेपुनःपुनःकुर्याच्छांतिकपौष्टिकं॥ज्ञांस्यपात्रेस्थितंतैलंवीक्ष्यंदद्याद्विजन्मने।
ब्रह्माविष्णुमहेशश्चदुःस्वप्नंहरणंजायते॥ततः॥माषमुद्गयवव्रीहिप्रियंगवायप्रयच्छति॥स्वर्णप
ने[illegible]रेदुःस्वप्नलक्षणेमाद्विजार्चनं॥गोभूदानंषडंशेनकुर्याद्दोषोपशांतये॥इतिपंच
कमरणं॥ ॥अथत्रिपादमरणं॥त्रिपादर्क्षेमृतेतद्वद्धिरण्यशकलंमुखे॥मस्यपिष्टमयंकुर्या
त्पुरुषत्रितयंततः॥दानंप्रतिपुरुषंतत्रभवद्वत्वमितिं॥ततोनिर्हरणंकुर्याद्ध्वंसागतदर्भ
धिस्थितः॥कुर्यात्स्त्रितित्रयंपिष्टमयंसागतमृतेस्त्रियां॥दर्भावस्त्रसंछन्नानिर्हरेयुःसुता
दयः॥इतरेनिनिस्वनेदंजलेवाप्रतिपादयेत्॥त्रिपादचंद्राभौमेऽर्कवियोगस्त्रिपुष्करः॥
द्वयोर्योगोद्विपुष्करः॥तत्रैकत्तोकर्मण्यधिकारार्थंदर्भत्रयंकुर्यात्॥तत्रप्रतिमात्रयंपूर्ववद्ध
वागंधाद्यैरलंकृत्यद्वारसमयंप्रेतोपरिन्यसेत्॥प्रेतवाहःप्रेतसखःप्रेतएवेत्यनुक्रमात्॥प्र
थमोशिरसि॥द्वितीयोहृदि॥तृतीयोनाभौ॥शेषंपूर्ववत्॥मृतकांतेभद्रातिथिस्थितस्यभप्रया
न्तायंहिरण्यंदद्यात्॥त्रिपादनक्षत्रस्थितस्यहिरण्यंदद्यात्॥रव्यंगारक्षुरुवाराणांकस्मिन्चारस्थ
तवस्त्रदानंकुर्यात्॥ ॥इतित्रिपादमरणविधिः॥ ॥अथप्रथमदिनातिक्रांतप्रेतसंस्कारको
ऽआदृतोजोगर्गः॥प्रत्यहंसंस्कारादिनेनैवविशोधयेत्॥आशौचमध्येसंस्कारेदिनशो
धयेत्तुसर्वं॥आशौचविनिर्मुक्तोचपुनःसंक्रियतेमृतः॥संशोध्यचादिनेग्राह्यंमध्येसंवत्स

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

राहादि॥शेषकार्याणिकुर्वीत रात्रौष्ठंतत्रोत्तरायणं॥दक्षपक्षेम्यतत्रापिवर्जयेन्मूलादित्रयं॥वारेषूच्चतु
र्थाष्टमगोवंदक्षात्रक्रियस्तर्नयेत्॥प्रेतस्यंव्यतीपातेवै[illegible]पारचतथा॥करणेविष्टिसंज्ञेचरात्रि
श्चरार्द्धनेतथा॥त्रयोदश्यांविशेषणजन्मनात्रयेतथा॥[illegible]र्गा प्रेतपाश्लेषामूलंद्विचरणानिच॥
प्रेतघ्नेतिथिनक्षत्रनिधनिष्ठाधंपंचकं॥वस्वंत्तरार्धतःपंचनक्षत्रेषुत्रिजन्मना॥पौष्णब्रह्मर्क्षयोर्मि[illegible]न
वदन्त्याकुलनामतं॥अस्यापवादमाहुर्वैजवापायनः॥प्रेतस्यसाक्षाद्दृष्टस्यप्रासंगिकात्रयोदशि
नक्षत्रतिथिवारादिर्नशोधनीयंनकिंचन॥विश्वप्रकाशे॥पुरुभार्गवयोर्मैव्यपौषमासमलिम्लुचे॥
नातिथिःपितृमेधस्यागयोगंसावरिंविना॥प्रेतक्रियानकर्त्तव्यावारविवारेकथंचन॥युग्मत
थानुराधायान्रेवत्यांयमपैतृके॥दाल्भ्यउवाच॥पंचकेम्रियतेकोनांशुभंचफलंवदेत॥
वासवोत्तरदलारभ्यावन्नक्षत्रपंचकं॥धनिष्ठाबुधसंयोगेवारुणंभ्रातृनंदने॥पूर्वाभा
द्रेबुधेरौद्रेसौम्यचेरेवति॥वारसंयोगेऋक्षेषुत्रिषुतिष्यंतमत्रुयं॥पुरुषाधास्त्रियोगा
पिबालगवोश्वमाहिषं॥माहिषावृषभोवापिदासादासीस्तथैवच॥विपत्तिपंचकेयांति
अरिष्टंतुमृतेभ्रुवं॥संक्रांतौग्रहणेदर्शेरिक्तागंडांतपातयोः॥वैधृतेवज्रविष्कुंभशूल
व्याघातपरिघे॥गंडचंद्रासुराकुनिनीतेष्वेवचतुष्टये॥एतासंयोगयोगिनोयदाम्रि
यंतेभवेयुः॥तदास्योर्ध्वगतिर्भवेत्तदंतोनशुभंभवेत्॥तस्मात्कर्त्तव्याविना
शेसर्वजातेषु॥पंचकानंतरंतत्कर्त्तव्यंसर्वमन्यथा॥पुत्राणांतस्यसंतापागति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=14.01.20 15:32
,TRANSFERRED=2020/01/14 at 15:39:03
,PAGES=47
,TYPE=STD
,NAME=S0002525
,Book Name=M-2582-ASHANSHTI
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection